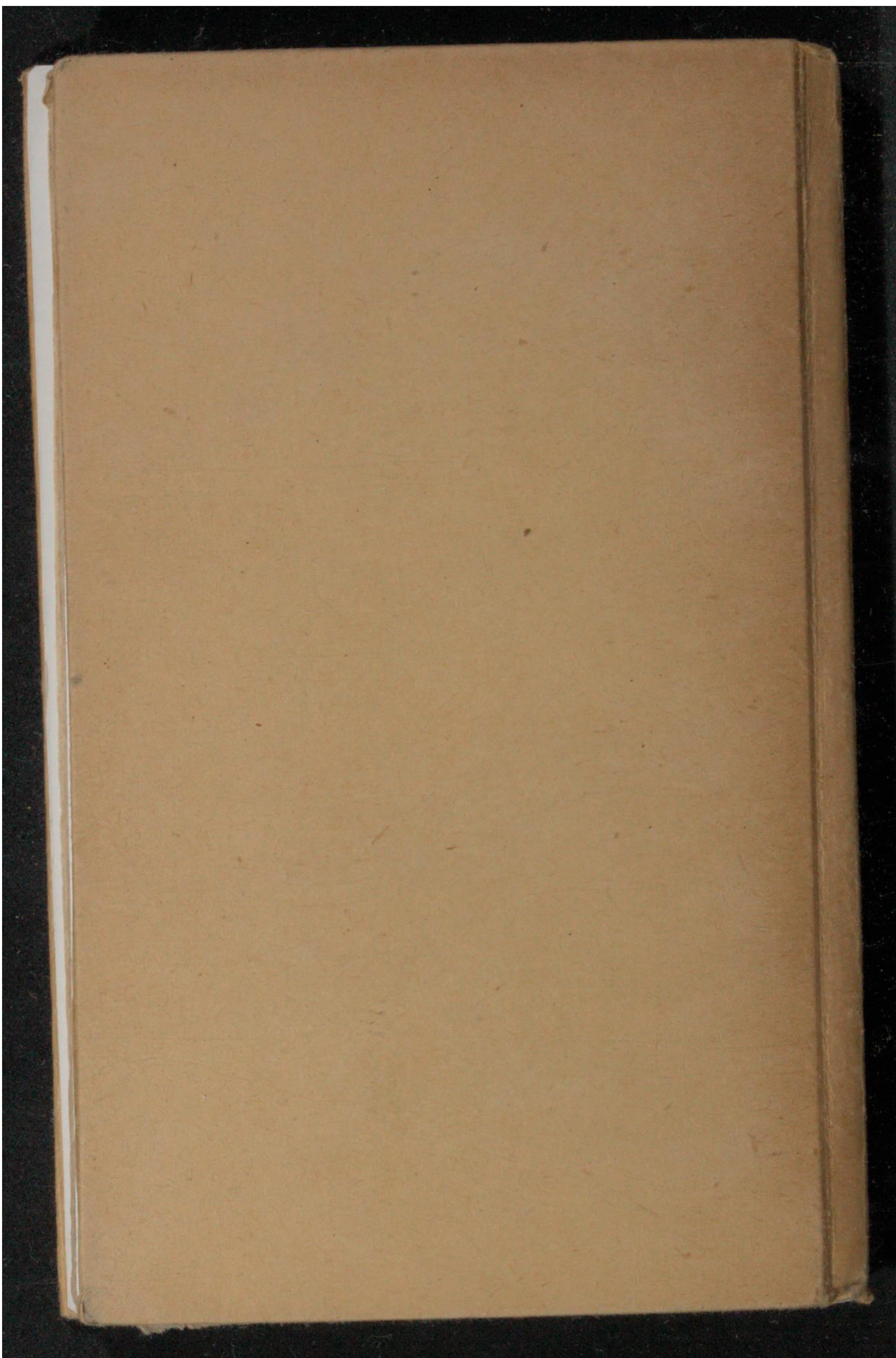
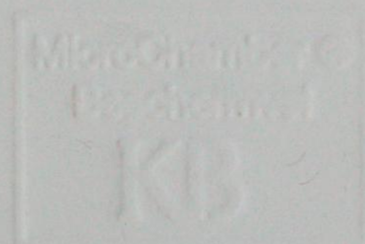

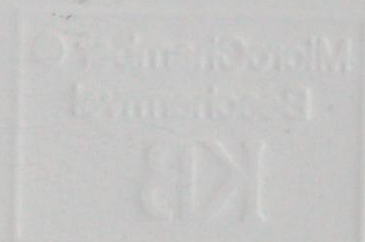

DUBBEL
EN
ENKKEL,
Jok- en Ernſt-Spel,
DOOR
Mr. JOAN BLASIUS,
Rechts-Geleerde.

Geſpeelt op d'Amſterdamſe Schouwburg.

Duo, cum faciunt idem, non ſunt idem.

t'AMSTERDAM,
Jacob Leſcailje, Boekverkooper op den Middeldam, naaſt de Vismarkt, 1670.

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK.

AAN
Den Edelen, achtbaaren HEER,

Mijn HEER

Mr. PIETER SCHAEP,

Regeerend Scheepen en Raad der Stad
AMSTERDAM.

Edele achtbaare HEER,

Hoewel *Markus Attius*, eenigen tijd geleeft hebbende na *Livius*, dewelke omtrent 410. Jaaren na de opbowwing van Rome het eerste Bly-spel ten tooneele voerde, het ongeluk hadde van niet alleen uit een geringe Stam binnen Umbrië gesprooten te weesen, en, om de verachtelijkke *plattigheid* sijner voeten, eerst *Plotus* en namaals, volgens de aanteekkening van *Scaliger* en *Turnebus*, *Plautus* genaamt te worden; maar ook dat Hy ter saakke van een duure graan-tijd binnen Rome, sich ter huur en in dienst van een Bakker aan de buil-moolen heeft begeeven, so heeft hy wel in dien deele de klachte van den steekkenden *Juvenalis* aan sich bewaarheid, wanneer hy in sijn *der-*

de Schimp-dicht, onder anderen, aldus uitboesemt,

Haud facile emergunt quorum virtutibus obstat
Res angusta domi.

Dat is,

Niet licht verheffen die hun hoofd,
Wiens deugd door Armoed word verdooft.

Maar heeft meede ter andere zijde met het maakken en verkoopen sijner gedichten, so wanneer de leedigheid van tijd sulx vergunde, den onsterflijken loon, die de Sulmoneeser *Ovidius* voor alle rechtschaapene Dichteren aan de on-schenbaare Laur-telgen ten prijse ophangt, so yverig na-geoogt en manlijk verkreegen, dat hy niet slechts met sijn 20, 21, 40, of so als andere seggen, 100 Jok- en Ernst-Speelen sijne eew-genooten heeft verre weeten verby te streeven, neenmaar dat men in het stoffeeren en uitwerkken der Bly-Speelen hem de tweede plaats heeft toegepast, gelijk men *Cæcilius* de eerste, *Nævius* de derde, *Licinius* de vierde, *Attilius* de vijfde, *Terentius* de sesde, *Turpilius* de sevende, *Trabea* de achtste, *Luscius* de negende, en, om de oudheids halven, Vader *Ennius* de tiende toevoegde. Niet tegenstaande *Cicero*, die onverbeeterlijkke Roomse Reedenaar, twee soorten van boertery en Jokken aan-

aanwijſt, de eene on-eel, dartel, grof en vuil, en de andere ſoorte ſinrijk, burgerlijk, aardig en welvoegend, ſo roemt hy echter *Plautus* daar over, dat hy, op de wijſe van al de Sokratiſche Wijsgieren en Griexe Dichteren, dit laatſte, tot verwonderens toe, in ſijn lit getroffen heeft: waar by quam ſijn rijke redenheid en geſchikte ſinlijkheid in de Latijnſe taale, in dier voegen, dat *Quintilianus*, op het oordeel van den geleerden *L. Ælius* ſich niet ontſien heeft te ſeggen, *dat de Sang-Godinnen, willende latijn ſpreekken, de taale van Plautus ſouden gebruikken.* Want ſo men ſijn klaare vertellingen, geſonde leeringen en geſoute boerteryen, gekonfijt in gulde ſpreukken, in bedenkking neemt, ſo beſchoutmen hem over al ſich ſelven gelijk en ſijn kunſtige wel-ſpreekkentheid in alle deelen ſonder wanſchapenheid en ſtijls wiſpelturigheid, van het minſte tot het meeſte hecht aan elkander te ſaamen hangen. So ook mijn geneege Vriend, de Ridder *Weſterbaan*, ſich de pijne niet ontſien heeft, van ſijn welgeſneede Okkenburgſe Veder; tot het vertolken van al de ſes Speelen van den Afrikaanſe *Terentius* te beſteeden, ſo doet het my geenſins wonder, dat ook andere Baander-Heeren, ſo in geſag, als dichtkunſt, hunne koſtelijkke beeſigheeden en noodwen-

 dige

dige uren met het vertaalen en nabootſen van eenige Speelen uit deſen *Plautus*, die den gemelden Afrikaan ver after rug ſet, in het Nederduits hebben willen verpooſen. *Amphitruo* de eerſte van ſodanige 20 ſijner Latijnſche Bly-ſpeelen, als ons op en onder ſijnen Naam gemeenlijk meedegedeelt worden, heeft wel het eerſt door den Haagſen Doctor *Iſaak van Damme* leeren duits ſpreeken, doch met ſulk een ſtemmige ſeedigheid, dat de navolgers van *Aulularia*, ſijnde by hem het derde ſpel in order, mijns bedunkkens, dien *Waare-nar met de Pot* veel beeter, ja onverbeeterlijk, in ſijn leeden treffen, waar van ik my derhalven niet ſou ontſien te ſeggen, ten roem van die onſterflijkke en recht taal-kundige Amſterdammers, dat de Sang-Godinnen, in gevalle die op duits wilden ſpreekken en ſchertzen, geen andere Tonge, als van wijlen de Muider Droſt *Hoofd* en d'Amſterdamſe Lijf-arts *Koſter*, in hun leeven, daar toe ſouden verkieſen. Het padt van dusdanige Heeren heeft het my niet onprijſlijk geſcheenen in te ſlaan, noch onloflijk, ſchoon ik op der ſelver voorbeeld, tot ſcheemeren, ſtar-oogende daar inne quaame te ſtruikkelen. Ik hebbe dan in tijd van tijden, ſijn *Menæchmi*, het *elfde* in order, uit Secilien herwaarts overgeſcheept,

op

op ſoodanigen wijſe, als eenige Letter-kundige opgeeven, dat *Plautus* de ſelfde, den Griexen Tooneel-dichter *Menander* (die ten tijde van *Alexander de Groote* in aanſien was) ontleent heeft, die hun *Tweelingen* noemde, en van Athenen alſo na Syrakuſe in Sicilien, en vervolgens na Epridamnus, een Stad in Illyrie, overgevoert heeft. Verwonder U dan niet, *Ed. Achtb. Heer*, dat meer als een Vader aan deeſe *Tweelingen* Vaderlijk recht afmeeten. Waarom het hun ook geen on- eer is, uit die geboorte en herboorte, iets goddelijx in hun aanſchijn te moogen hooren en ſien ſweeven, niettegenſtaande in ſijn Latijnſe text etlijkke plaatſen te voor koomen, die ſo duiſter als raadſels ſijn, en waar omtrent *Taubmannus*, *Boxhornius* en d'andere Uitleggers ſelf niet over een ſtemmen. Om die gebonde koppeling niet al te ſtip te volgen, ben ik op ſommige plaatſen wat vrymoedig, met een ruim geweeten, daar over heen gevaren, te liever, wijl ik deeſe Griexe *Tweelingen* van *Menander*, of Latijnſche *Menæchmi* van *Plautus* alreede heb derven vernoemen, en met een andere Naam te berde koomen, noemende hun *Dubbel* en *Enkkel*, ſo ter bedenkking hunner geboorte, die, onder Enkkele perſoonen in een dubble verloſſing beſtond, als ten aanſien van

het gunt in de ſaakke ſelf voorvalt, daar men ydel, die meer als enkkel is, door de gelijk-formigheid dubbel keurt; behalven dat de maniere van rijm hier ook iets toe doet, waar in dubble wel met of ſtaande reegels met een gelijk-luidende *enkkele* reegel het klap-rijm maakken: Koomende daar by, door het getal hunner twee dienaaren, *Kakkerlak* en *Sloktal*, en zich hier by de twee *Bonaker*, die neevens hun Heeren de twee *Bonavontuuren*, het grootſte gedeelte in deeſen uitmaakken, en de hoofd-rollen ſpeelen, dat de Roemſteekkers, in hunne avontuurelijkke Kaarte-blaaden, twee Heeren en twee knechten met de naam van *dubbel* en *enkkel* beteekkenen. Het welk ook de reeden is, dat wy dit niet alleen voor een enkkel Blyſpel laaten doorgaan, maar met de naam van *Jok-en Ernſt-ſpel* uitgeeven, om dat al de verhandelingen daar in ten aanſien van een weetende *Jok*, en ten opſicht van de onweetende *Ernſt* ſchijnen. So ik dan op deeſe of geene plaats deeſen ernſtigen *Plautus*, die ſo heerlijk voorſpreekt, kan geſegt worden qualijk en onvolmaakt nageſprookken te hebben, ſo ſal de maniere van ſpreekken en de Landſpraak waar inne deeſe, eerſt Griexe, toen Latijnſche *Tweelingen*, hun op duits en onduits hooren laaten, my ſonder ontſchulding verſchoonen.

Een

Een *Hagenaar* heeft onſen *Plautus* ter liefde van *Amphitruo* eerſt heel ſtatig vande Tongriem geſneeden, die doch door de twee boven welgemelde *Amſterdammers* eerſt recht door *Waare-nar* aan 't klappen is geraakt. 't En laate uw *Edele Achtbaarheid* niet mishagelijk verdrieten, dat een *Leyenaar*, hun wederzijdſe Nabuur, beide tot der aanſchouweren vermaak en wel-gevallen, door *dubbele* en *enkkele* Mannen en Veerſen, Hem en Haar, onder een Haagſe lucht op een Amſterdams Tooneel nagalmt, met dit jegenwoordig *dubbel* en *enkkel* tijd-verdrijf, dat al over een kruis jaaren de laatſte ſtreek van my ontfangen heeft, hoewel ik noch niet ſien kan, gelijk *Horatius* in ſijn *Dicht-kunſt* waant, dat die ouderdom het ſelve dies te beeter maakt. Evenwel, van dat en dit ſeg ik met den Hooſſen *Snel-dichter* in ſijn voorſpraak over het *Hoogduits ondicht*,

Mijn voordoen is de ſtof; en taſt ik niet heel mis,
Stof, die by ſtoffen ruim te vergelijkken is,
Die voor goe ſtoffen gaan. Aan 't kleedſel van de kindren
Heb ik mijn hand geſchent; hoe veel haar dit kon hindren
Aan 't ingebooren ſchoon, weet ik van allen beſt.

Doch of deeſe *Dubble* en *Enkkle* Roem-ſteekkers ſo welgeſtelde toonen met hun nieuwe ſpraaklit ſlaan, dat het uw aanſchouwende gedachten en luiſterende ooren, met een hart-

en milt-kittelende geluit, ſal kunnen vermaak-ken, wenſch ik, dat uw onpartijdig oordeel my meedeele, gelijk ik onder de luiſter van *uw Ed.* Naam, *uw Ed. Achtb.* dit uit *dubbele* dankbaarheid laate toekoomen voor meer als *enkkele* teekkenen van geneegentheid, die *uw Ed. Achtb* van al over lang heeft doen gevoe-len. Waar meede hope dat *uw Ed. Achtb.* de loflijkke dicht-kunſt die van andere ver-ſtandeloose, (niet weerdig onder menſchen gereekkent te worden,) met een ſtuurs en nors gelaat word begrimt, met een volgende, als voorgaande yver en toegeneigtheid ſal be-hartigen, dit mijn *dubbel* en *enkkel* met *uw Ed.* aangenaame Naams luiſter overſchaduwen, en my, in toekomende als voorheene daagen, gewaardigen de eer-tittel van te ſijn

Edele Achtbaare Heer,

Uw Ed. Achtb.

onderdanige dienaar

JOAN BLASIUS.

t'Amſterdam, ten daage van mijn Naam-heilig, den derden Februarii, 1670.

Dub-

Dubbel- en Enkel-dicht,
OP HET
Dubbel- en Enkel-Spel
door
Mr. JOAN BLASIUS,
Rechts-geleerde.

DIt Spel uit de Hersens van Plautus *gekomen,*
Die 't heeft laten Speelen voor kwaden en Vromen
Van 't lachziek oudt Romen, zich zelven tot Lof,
Beschaft ons veel wijsheit in boertige Stof,
Al gaat 'et wat grof, na ouder manieren.
Heer Blasius *heeft 'et, om braaf op te cieren,*
Gestelt in de zwieren van oudt Hollandts-dicht,
Dat's Dubbel *en* Enkel *na by ons bericht,*
Zo dat het niet zwicht voor koddige ryen,
Of dubbelde rijmen, van-vorige tyen,
Die wonder wel vlyen in Blyspel of Klucht,
Vaar voort, moedig Dichter, en maak u berucht,
Door yver *en zucht tot aartige Speelen,*
Die bondigh en reênrijk van d'oude niet scheelen,
Noch niemant verveelen door veel lammery.
Den Lauwer te halen staat yder een vry.

A. L.

VER.

VERTOONERS.

BON-AVONTUUR *sans Terre*, de verdoolde.

KAKKERLAK, *een Panlikker*, sijn Knecht.

BON-AVONTUUR *sans Terre*, de vernoemde, eerst geheeten *Innocent*.

SLOKKER, sijn Knecht.

Doctor MUCH.

VROUTJE, Moeder van *Kommeryn*.

Nota. In plaatse van de *Vader* by *Plautus*, om dat op deese Amsterdamse Schouwburg geen mans-persoon by verdeeling van de voorgaande Rollen, so bequaam voor een Vader speelt, als *Jeuriaen Baat* voor een oude Vrouw.

KOMMERYN, Huis-vrow van *Bonavontuur* de verdoolde.

MOOI-AAL, een Hoer.

OOPJE CENTE, haar Meid.

SMEERVET, haar Kok.

MANSHART, }
SJAPPER. } Schouts Dienaars.
Met noch 2. Stomme. }

Het Spel begint in des Gravenhage des Morgens, en eindigt voor de eerste Nacht.

DUBBEL en ENKKEL.

EERSTE HANDELING.

Eerste TOONEEL.

Kakkerlak.

BLinde Homeer, een Dichter by de Griekken,
Had met god Bacchus heimelijk verstand;
Dan dreef sijn geest op Helikonsse wiekken,
Als hy bekranst de kelk had in sijn hand.
Liber, de vader van de Wijngaard-struikken,
Sijn Poësy
By Nimf en Satyr-ry
Al drinkkende voldee
Met Evo' Evoë!

2.

Wijn maakt de siel en doffe herssens schrander
Als een Poëet sijn Godheyd toonen sal,
Dan rijmt hy, spijt de Musen met elkander,
Meer als Apol en 't Susters Neegen-tal.
Rinkhouwerin en d' Olden hond van 't Sestig
Maakt, mijns geloof,
Poëet en Philosoof,
Wanneer hy singt in vree
Van Evo' Evoë!

3.

My leert de Wijn het edel pannelikken,
En doetme sien heel anders, als ik sag;
Dan springt mijn hart, wanneer de keel mag slikken;
En als ik teer en smeer op vry gelag.
Panlikkery gaat voor Poëtiseeren;
Dies ik in stee
Van Evo' Evoë,
Sing vrolijk van, Ronda!
Ronda! Dinellula!

Kakkerl. Kakkerlakje ben ik, en Kakkerlakje heet ik in all weegen. (gekreegen
Nochtans heb ik die naam by de Karnemelxton nie
Maar de ſpreewachtige boeven pleegen
Die Kakkerlakachtige naam my te draagen na,
Om dat ik gaaren, koſteloos en ſchadeloos, op ander luy haar gelaagen ga,
En dat ik de Heerſchoppen achter aan loop, als'er wat te quikken is.
En, onder correctie geſprookken, 't is waarachtig, ik ben te lijdig gaaren, daar wat te bikken is,
Waar 't met het mondwerk te beſchikken is,
Wil ik wel mee in 't ſpul weeſen.
Ik denk altemet, die Luiden moeten puurſteekken mal en dul weeſen,
Die haar knechts en meiden ſluiten en binden, datſe niet weg ſullen loopen, (pen,
Want als men het eene quaad komt over het ander hoo-
Soo ſoekkenſe een deurtje oopen
Om uit de knip te ſtrijkken: (wijkken,
Maar wilt gy iemand bewaaren, dat hy u niet ſal ont-
Soo moet gy hem overlaaden met ſpijs en met drank,
En binden hem met die hoepels vaſt, al is't teegen ſijn dank,
En dat ſal hem behaagen eer lank,
En houden hem ſtil; (ſijn wil,
Geeſt gy hem alle daag wel te eeten en te drinkken na
Hy tijd niet op den tril
Om geene dingen.
Want ſoo vaſt verbinden die broodtouwen, en hoe die ruimer ſpringen
Hoe die vaſter dwingen.
Dat heb ik ondervonden, en mijn experientie is gewis.
Sulx bevind ik ook aan mijn Heerſchop, ik wenſch hem goeden dag daar hy is,
Die bind my ſo meenigmaal aan den dis,

Al leg ik het ſchoon, ſonder meenen, met een praatjen of:
Hy ſpijſt my niet alleen, maar maakt'er een jong vraat-
jen of,
Sulcken exellente ſtof
Schaft hy my van eeten en drinkken.
't Minſt is een twaalf guldens Leids ſpeltebiertje, dat
w'er ſchinkken,
Ganſen, Konijnen, Faiſanten en Vinkken,
Na de tijd is, ſijnd'er wel gebraân aan de ſpeeten.
So een plaiſierigen ſin heeft die malle uil in 't eeten.
Een menſch moet'er ſich ſelf vergeeten,
Die'er eens, onverhoeds als willens, by raakt te gaſt.
De Tafel is ſo geſtoffeert, waar men taſt,
Dat men d'er overal blijft vaſt
Aan lekkre en exkieſſe Morcieltjes,
Die hy noch onderſtut met groote en kleine platieltjes,
Vol graage deſertjes, koldeſchaaltjes en wijnkandieltjes,
Daar een wakkre Hopman Roemer, vijf, ſes, onder
ſwiert met ſijn goed nat.
Doch ik heb nu in lang van die klokſpijs niet gehad,
Ook ben ik het hier t'huis al ſat,
My ſo ſonder eeten by mijn Wijf te vergeeten ſtil.
Ik laat het haar wel maalen, ſo ſy wat het, en bakken,
ſo ſy 't eeten wil,
Maar ik moet nu op den tril,
En ſien of my 't Heerſchop noch al kent,
Sie daar noit ſchooner dag, als men van de drommel
praat ſo is hy'er gemeenlijk ontrent.

TWEEDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde) uit ſijn huis komende, gevolgt van ſijn wijf. Kakkerlak ter zijde.

Bonav. WEg, weg, dit walbarke wijf, jou malle Dib-
berig met jou bekommerde leên,

Die so overgeeten quaad bent en sonder reên,
Dat ik nimmer ten huis uit mag treén
En peuren met mijn kap eens aan de straat,
Of gy houd my altoos op, en vraagt sonder maat,
Bonavontuur, waar gaje? tot hoe ver? en tot hoe laat?
Gy bent ummer mijn biechtmoer niet, die 'k'er reekenschap van moet geeven. (schreeven
Hou jy'er op een Lei notici van, en had jy 't gaaren ge-
So had ik ook gaaren, dat een ander voor my jou schreefjes had deurgevreeven.
Ik beschikje eeten en drinkken en geld in je Tas,
Daar by so veel drumpel wijven, als jou eigen sin was;
En voor jou allen, soje werkkens gesint waart, linnen en gaaren, wol ende vlas;
Evenwel is't noit te deegen. Om je nu die kuren eens te verleeren (ren,
So ga ik strik strak na 't Hoerhuis van Moy-Aaltje kee-
Dan hebje dat, jou bekommerde Kommerijn, met al jou vexeeren,
Is't niet lijdig veel gewonnen?

Kakkerlak ter zijde.

Kakk. Daar hebje de Mei! waar sijn de blommen? Dat's gerokkent, was 't gesponnen.
Maar al is dat werkje voor haar qualijk begonnen,
Daar sel 't my niet qualijkker om gaan, of mijn buikje berouwen.

Bonavontuur hebbende sijn wijf in huis gestooten, en de deur toegehaalt.

Bona. Hei! couragie de vellen! dat velt heb ik behouwen.
So gevoelijk moet men de vrouwen
Met een tang of een beesemstok gewennen na sijn hand.
Wel isser nu niet een Panlikker in't heele land,
Die van dit werkje met verstand
My prijs en eere mag spreekken,
Dat ik my so mannelijk heb gedraagen, en sie dat heb ik haar ontstreekken.

Dit

Dit behoortmen te preekken
Als de Mis uit is.

DERDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.) Kakkerlak.

Kakk. HOla! hou Kapitein! my dunkt dat'er buit is:
Maar past dat'er een ſtuitvis
Ook van mag ſnakken.
Bonav. Wie droes is dat, die my daar komt op de bakken.
Ik moet my flux verpakken
Of ik ben in mijn poort verraân.
Kakk. Sacht droeskop, waar loopje? ſiet om en blijf ſtaan.
Ik ben uw Compaan
Als'er wat is te ſteelen.
Bonav. Je bent die je bent, je ſult het wel heelen.
De Droes moet'er meê ſpeelen
Die my nu komt quellen.
Kakk. *Bon-avontuur*, alias, Heer van *'goeder geluk*, hoor toe wilt ſo ſeer niet ſnellen,
Moogen goe geſellen
Niet een woortje met u kallen?
Bonav. Wie benje? ben je een wijs man of een mallen?
Ben je van de goeye, ſo kom an me,
Ben je van de quaaje, ſo ga van me.
Je bent, wie je bent, wie benje fijn man?
Kakk. Goed vriend, die't houd met de Bakkers bollen en Tappers Wijn kan.
Een trouwe geſel by die't wel gaat, en daar't altoos ſo fijn kan.
Ik ben Kakkerlakje, U L. dienaar ter Bruiloften, Maaltijden en vrolijkke gelaagen.
Bonav. Ho Kakkerlakje! ben jy't? de beſte van mijn Maagen.
Gy quaamt vau u daagen

Noit beeter te weeg.

Kakk. Dat weet ik wel Jonkker, daar ga ik op leeg.
Ik ruik met een veeg
Waar de Pan te vier is.

Bonav. Ja ruik dan eens, wat voor een buit dat hier is.
En kunt gy 't niet gissen, so sijt gy een vloermuis.

Kakkerlak snoffelende aan de rok met de Silvre kant.

Kakk. Ho! ho! dat mikt alſo recht als een oog na 't Hoer-
Komt gy t' avond by Moer t' huis, (huys.
So gaat het ſpul te deegen voort.

Bonav. Maar ſchelm en dief Kakkerlak, maakje een woort.
Dan met wat droes heb jy akkoort,
Datje dat ſo ras ſaagt?

Kakk. Ik kan wel door een dubbelde Rok ſien, wat een goed man in ſijn tas draagt;
En dat gy dat uw Maagd,
Of je Wijf hebt gekabaſt.

Bonav. Dat hebje weerentig weer recht op ſijn hooft geraſt.
Maar ik ſegje, datje paſt
Al te doen dat ikje heet.
En niet een woortje te ſeggen openbaar of ſekreet,
Dan datje in je nieten weet,
Dat my, als jou Heerſchop, wel geliefr.

Kakk. Wel Meeſter wilje daar aan, ſo wordje wel geriefr.

Bonav. Seg dan, dat ik een braaf Keerel ben, om dat ik mijn wijfs Rok ter ſluik heb.

Kakk. Waar ſel we te middag ſchranſſen?

Bonav. Dat belaſt ik je niet.

Kakk. 't Is om dat ik by jou dat gebruik heb.
De reſt van jou eertijtels vergeet ik, om dat ik honger en noch geen brein in mijn buik heb.

Bonav. Prijsme dan eerſt, en ſeg, dat ikje heb belaſt.

Kakk. O braave Keerel! (maar 't is jammer dat het leugen is) *alleen.*

Bonav. So is 't ook, vaar voort mijn trouwe gaſt.

Kakk. O braave Keerel! die van jou vroutje ſo veel kabaſt.

Doch

Doch 't is haar bex ſchuld, ik kan u van roof noch dief-
ſtal achter klappen.
Bonav. Hola! ſacht gy ſchavuit, men moſt hier wat ſach-
ter ſnappen,
Luiſter of mer ook tappen,
En of 'er iemand in huis is.
Kakkerlak luiſtert voor de deur van Moy-Aal.
Kakk. Ik hoor wat ritſelen, my dunkt datter gedruis is.
Ik gis datſe wel t' huis is,
Die gy van harten bemint.
Wil ik aankloppen?
Bonav. Bei, ſacht, ſiet eerſt gaaw in de wind
Of hier ook een verklikker of een vierenſeſtigſte part
van een vrind
Ons onverhoeds mocht komen loopen op 't lijf.
Kakk ter zijde. Ho ho! die goe vaar vreeſt alree voor ſijn
Ofſe ook met buure gekijf (wijf.
Hem mocht komen beſchouwen.
Bonav. Wat ſegdy daar?
Kakk. Niet by mijnder trouwen,
Dan dat gy by ſchoone vrouwen
Altijd ſeer ſijt geacht.
Bonav. Dat's ook waarachtig; maar ſtil, houd hier wat de
Ik ty eens op de jacht, (wacht.
Te ſien of de lucht klaar is.
Kakk. Jaſe voorſeekker, ſo lang als je buidel ſwaar is.
Maar als'er geld noch waar is,
So ſtaat'er buiten Kaalgat.
Bonav. Wat ſegje daar Rabaut?
Kakk. Niet dan dat ik wou, dat ik al in de Saal ſat,
En dat gy Moy-Aal, en ik Oopje Cente had aan onſe
groene zy.
Bonav. Ik by get ook. Maar roep niet te lui, daar komt
Moi-Aaltje ons al by.

VIERDE TOONEEL.

Moy-Aal uit haar huis komende, Bonavontuur, Kakkerlak.

Bonav. WEeſt welkom allerliefſte, gy komt hier recht te maat.
M.Aal. Wel Liefſte benje daar, kom in huis of ik ſoenje op ſtraat.
Ik kan toch mijn gelaat
Van liefde niet langer bedwingen.
't Sa laat ons domineeren en vrolijk ſingen
So mogen wy eens ſpringen,
Met malkander te koi.
Kakk. Dat's een ſinlijkkert, die dingt alree na de proi;
Daarom praatſe ſo moi:
Nu wilſer al ſtrax an.
M.Aal. Swijgt gy vry ſtil, gy oprechte Kakkerlaxman;
Komt'er wat gebax van,
Gy ſult'er uw muil mee of vet maakken.
Maar ſeg, ſoeten Engel, ſullen wy een bankket maakken,
En ſo na bed raakken,
En maakken goed cier dan?
Bonav. Wel ja voorſeekker, dat is'er de menier van.
Haalt Wijn en Bier an,
En ſchikt ons wat te braſſen
Voor ons, een, twee, drien, wy ſullender op paſſen,
Dan wilt u vry raſſen,
Dat wy 't ſtrax kunnen klaaren.
Sie daer is by proviſie mijn wijfs geboorde Rok te bewaaren,
Die heb ik met groot beſwaaren
Haar aardiglijk ontdreit.
Dan ik ſtond wel dapper groot avontuur op dat feit.
Ik vrees, dat myſe de Meid,

Met een swink sag strijkken.

M. Aal. Ja, ja, dat met moeite verkreegen is, doet wel rijkken.
Sy mach'er op kijkken,
Geeftse my slechts, so is 't gank.

Bonav. Hou vast, en ga terstond, maakje teem niet te lank,
Krijg ons klaaren drank,
En wat delicaats te bikken.

M. Aal. Gaat gy vry deur, ik sel de kruikken wel beschikken
Dat gy de stikken,
Wel voor heele selt betaalen.

Kakk. Adi Moy-Aaltje, snollertje, puix puikker als al de Moy-Aalen,
Gy en sult niet draalen
Als'er wat is te ontfangen.

M. Aal. Ja adi Kakkerlakje, Panlikkertje adi, en adi worde gehangen,
Dat sult gy ook noch belangen
Houd gy uw oude trant. *Bonav. en Kakk. binnen.*

VYFDE TOONEEL.

Moy-Aal, en Smeervet de Kok.

M. Aal. tot'er uis inroepende. WAar benje Oopje Cente! Koxmoddetje! kom ter hand.
Ne en, blijf maar. Smeervet, Smeervet krijgh een mand,
En kom hier, je moeter mee te markt gaan.

Smeerv. Al ree man.

M. Aal. Wel aan, laat al uw werk staan,
En neemt wel merk aan,
Dat gy ons als mijn Kok gaat koopen
Kost voor drie persoonen, en past dat'er niet sal noopen
Noch niet overloopen
Van spijs noch van Wijn.

Smeerv. Seg my eerst Juffrou, wat drie maats dattet zijn.

M.Aal. Maar, voor Bonavontuur, en voor mijn,
Met Kakkerlakje ſijn Tafelvriend.
Smeerv. So heb ik niet geld genoeg Juffrou, want daar hy ſijn Wafel lient
Op ander lui koſten, daar mach men hem niet verſaaden.
M.Aal. Ja, ja, 't ſel geen nood doen, laat my daar voor raa (den.
Schikt gy maar dat het gebraaden
Met'en eerſten gereed en klaar is.
Op dat de gaſten niet komen, eer dat mijn Kok gaar is.
binnen.

TWEEDE HANDELING.

Eerſte TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde.) Slokker ſijn Knecht, van de Reis komende.

Bonav. DE Heemel ſy gelooft, dat wy 't hart onder de ſoolen hebben,
Ik haat de roeven, daar wy ſo lang in geſcholen hebben,
Daar wy toch nimmer luſtiger noch beeter gemoed ſijn,
Dan als wy 't land ſien.
Slokk. Ja daar we gebooren ſijn. Maar waar voor ſal 't goed (ſijn
Dat wy hier nu zijn gekoomen?
Bonav. Maar om te hooren of mijn Broeder hier niet is vernoomen,
Daar wy meenige ſtroomen
Om ſijn overgevaaren.
Slokk. 't Is te laat, ſei de gek, en hy deed het niet gaaren
Het is nu byna ſes Jaaren,
Dat wy dus hebben gewrocht,
En noit is ons gebrocht
Van hem eenige vois.
Hadden wy een naald weeſen ſoekken in een voer hoi.

Wy

Wy soudense gevonden hebben in so langen tijd.
Maar wy soekken hem leevendig, en sijn hem misschien al quijt.
Hy leit bachrijk al vermijt
Iewers onder een Sark gesmeeten.
onav. Daar woud ik maar het recht bescheid of weeten,
Of hy dood was en vergeeten,
Dan of hy noch op aarden is.
So lang sal ik hem soekken, die mijn Broeder van waarden is,
Tot ik ben verseekkert van sijn leeven of sterven.
kk. Daar sullen wy ons leeven geen tijding af verwerven,
Dus laat ons niet meer swerven
Maar ons t'huiswaarts verkloekken,
Op dat'er ook geen andere na ons komen soekken,
Ten sy dat wy boekken
Daar van begeeren te beschrijven.
nav. Ik seg dat jy je bakkes houd knecht, en laat je snappen blijven,
Of ik selje drijven,
Dat j'er met bei je handen na tast.
kk. Daar aan voel ik, dat ik knecht ben en geen gast.
Ik moet swijgen als 't past.
Nochtans kan ik het niet laaten,
Al sou de Droes een Munnik worden, of ik moet het recht uit praaten.
Ik sie wel Heerschop, onse Dukaaten
Sijn al veel verschooit,
En koomen wy hier nu noch in 't Haagje, so worden wy heel berooit,
Want het is een Stad voltooit
Daar men tot alle chineeserijtjes helt.
Men luiter of men snuiter, of men telt 'er geld,
Of men isser gestelt
Om een vreemd man te bedriegen,
t Isser so vol van hoeren en boeven die so meesterlijk liegen,
Dat

Dat gy haar niet ſult ontvliegen,
Of ſult'er eerſt van je veeren laaten.

Bonav. Sal deeſe beſukte knecht nimmermeer ſijn vexeeren laaten?
't En ſal u doch niet baaten
Al wilt gy de Stad veel blaamen.
Daarom volg my, en als de hond vijſt, ſeg amen.
Gy ſoud u ſchaamen
U Meeſter ſo te bedillen.
Hier, geef my de tas weer, ſo brengt gyſe niet deur de (billen,
Want u malle grillen
Sou ik moeten beklaagen duur,
En 't en geld u doch niet meer, als de Wagenhuur,
Want Slokker, uw natuur
Strekt al mee tot ſchoone vrouwen,
Daar ſoud gy my wel lichtelijk de Kas mee verbrouwen,
Daarom ſo wil ik de tas ſelf houwen,
So word ik op u ſpendeeren niet quaat.

Slokk. Hou daar Meeſter, bly toe, dat gyſe my niet laat,
So derf ik niet ſorgen.

TWEEDE TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde.) Slokker, Smeervet en Oopje Cente.

Oopje. Hier bennewe ſeekker wel te markt geweeſt en gekoft ſo lekkere ſpijs,
Men ſouder een Hoer om worden en ſlaapen in de geut.
Na mijn advijs
Krijgen wy de prijs
Van de Kok en Kokkinnen die in ſtee ſijn.

Smeerv. Ontbeit, me dunkt dat onſe Heerſchoppen daar al mee ſijn;
Eer dat onſe Kokkeraadjen ree ſijn
Koomen de graage gaſten al ter hand.
Welkom Jonkker Bonavontuur, daar mee raakje in 't beloofde Land.

Wat hebje daar doch byje voor een quant,
Met sijn maag als een Kolk!
onav. Wel wie kent my hier alree onder al dit volk?
Hoe na hebt gy een Tolk,
Die u mijn naam heeft verklaart?
ppje. Kijk daar eens me Jonkker, of meenje, dat jy't niet waart.
Seg toch hoe vaart?
Waar is den andren?
onav. Wat ander?
opje. Maar uw Panlikker, daar gy terstont mee gingt wandren
Die wy met malkandren
Te Noen sullen te gast hebben.
nav. Ik sloof dese Meid moet het niet recht vast hebben;
Sy seyt van Panlikker en gasten, dat klinkt my vreemt in d'ooren.
okk. Ontbeit Meester, gy sult noch wel wat anders hooren.
Ik sei 't u wel te vooren,
Dat hier 't Land is vol Hoeren.
ppje. En vol Boeven ook, daar sult gy de vlag af voeren,
En de trommel van roeren
Daar sijt gy op bedreeven,
nav. Waarachtig deese Meid heeft van'er vijf sinnen geen seeven,
Ik quam van al mijn leeven
Hier hent nochte by.
pje. Wel hoe is de wind Bonavontuur, steekt u de potery;
Als gy gekken meugt met my,
Hebt gy dan u wil?
kk. Ei lieve soete Meisje geef doch een paar blankken voor een Bril,
Set die eerst op je neus, en soekt dan u rechte man.
pje. Hoe na meent gy byger, dat ik u niet en kan,
Gy heet immers Bonavontuur, dat is my niet vergeeten.
nav. So heet ik toch.

Smeerv.

Smeerv. En ſo hebje al lang geheeten.
Bonav. Maar hoe kom jy luite weeten
Dat ik ſo ben genaamt?
Oopje. Ei ſiet deeſe vriend, hoe ſeer hy hem ſchaamt;
En om dat hy my blaamt
So ſal ik het hier vertellen al ſchoon.
Hier in dit huys woond Juffrou Moy-Aal daar ick met Smeervet nu by woon,
En is een licht perſoon,
Daar gy Jonkker Bonavontuur mee komt boeleeren,
En veeltijds u wijfs Juweelen by verteeren;
En daar heb ik de Heeren
Wel dikwils onderdanig gediend.
Daar ben ik het Jongwijf en heet Oopje Cente mijn (vriend.
Eer gy veel miend
Met my, als een onnooſelaartje, te gekken,
Sal ik hier noch wel andre legenden vertrekken,
Dus gaan wy vry dekken,
Dat ons niemand ſiet.
Bonav. Of jou Vrouw Moy-Aal, en of jy Oopje Cente of oopen je Centrum hiet,
Ik ken u noch uw Vrou niet,
't Mag de Droes op je lijf weeſen. (weeſen.
Oopje. Neen vaar, ſe mag beeter koop een ſtik van jou wijf
Bonav. Dat ſou een vreemt bedrijf weeſen,
Want ik ben hier noit geweeſt. (geeſt,
Oopje. Dat 's er een, die gewis is, ſomma vaar, je bent een
Daar de dronkke Silenus op ree, meen ik, hadje noch een paar ooren an,
Gy woud my flus een bril kopen, maar na ik hooren kan,
So ſijt gy ſelfs die gebooren Man
Die'er een hebt gebrek.
Slokk. Hoe of dit verſoorde Eſeltje ſtaat en raaſt, ik ſeg hou je bek
Of ik geefjer op een trek,
So ſult gy hier van daan raakken.

Oopje.

opje. Kijk, deese soete vaar sou ook wel den haan maak-
Maar gy meugt wat staan kaakken (ken,
Dan 't en heeft u geen stal,
Dat het Heerschop wat gekken wil, dat heeft noch een
Hy is gemeenlijk wat mal, (val,
Dat ben ik by mijn Juffrou van hem al gewent.
okk. Ik wil mijn duim in mijn neers breekken so dat dier ons kent.
onav. Dan wat droes hebben wy met haar te doen, dat sy so veel gebas heeft?
opje. Gy hebt met my niet te doen, maar wel met mijn Vrouw als 't pas geeft.
Ik wil deur gaan goe mannen, en sal gaan beschikken,
Dat gy flus na je sin wat sult vinden te bikken,
Om je nieren wat te verquikken,
Dus volgt my vry terstond na.
nav. Toch. Mit datje spreekt, so gaapt'er je mond na.
't Is beeter dat ik van deese grond ga,
Dan veel aan deese kant te tranten. (fanten.
heerv. 't Is beeter dat gy inkomt, dan hier sult gaan lanter-
Nu kom binnen gy quanten,
Ik sal de pot te vier slaan. *binnen.*

DERDE TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde,) en Slokker.

kk. 't WIl hier noch euvel op 't land waayen Meester, so wy niet van hier gaan,
Daar sal'er noch al mier staan,
Sy loeren op een buit.
nav. Het komt hier Slokker by mijn soolen noch opsjon seggen uit,
'k Wed om een duit,
Dat dat een Hoer in'er gat is.
Maar datse my hier kennen, dunkt my, dat vreemt gevat is.

Ik

Ik sie wel, dat dit Haagje een Stad is
Vol van haaglijkke avontuuren.
Slokk. Wat! dat is't minst noch van haar Hoere kuuren,
Sy senden haar Meisjes of gebuuren
Als de Schuiten aankoomen,
Om te sien wie daar uit komt, en vraagen de naam van vroome en onvroome,
Daar sy dan by koomen;
Met een fier gelaat,
En werpen hem 't net over't hoofd, met haar soete praat.
Die dan met haar gaat,
En haar schoon spreekken gelooft;
Die komt sijn Moêr wel weer t'huis, maar met de kous op 't hooft,
En is van alles berooft,
Dat hy mee gebrocht had.
Bonav. Nu voel ik waar het Meert, maar ik had mijn leeven niet gedocht, dat; (ten.
Gy hebt my wel gewaarschouwt van dees lichte geslach-
Slokk. Hier sel ik nu kunnen sien of gy 'er u voor kunt wachten.
Hola! al sachjes; my dunkt de deur in keer staat.

VIERDE TOONEEL.

Moy-Aal. Bonavontuur (de vernoemde.) Slokker.

M. Aal. uit kijkkende. ONtbeit. Onse Kok seit, dat Jonkker Bonavontuur hier gins en weer gaat;
Is Bonavontuur, Heer, quaat,
Denk ik, dat hy niet in treed;
Hy is alleen die ik mijn profijt en gewin heet,
En sijn hert en sin weet.
Hy is tot my waarts geneegen.
Sy treed uit. Welkom mijn 's harten lief, is't niet te deegen
Dat gy hier staat onder weegen

En draagt het kruis?
Gy ſijt immer vry genoeg, want hier hoorje t'huis,
Kom gaan wy ſaamen in huis, 't maal is bereit.
Bonav. Tegen wie of dit Wijf kalt denk ik,
M. Aal. Wel tegen u, en wat een ſchoonen beſcheit?
En was het flus niet geſeit,
Dat gy hier ſtrax ſoud koomen eeten? (heeten?
Bonav. Wel Moêr, wat ſchortje, heb ik u iet geſeit of ge-
Dat wou ik wel weeten;
Wat hebje met my dus lui te praaten?
M. Aal. Hoe is't ſoete lieſſte, benje mal of uytgelaaten?
Benje niet mijn eigen Pol, mijn uytverkooren greintje
gepreeſen?
Heb ik u niet beloofr u Lief alleen te weeſen?
Laat ons dan als voor deeſen
Malkandere beminnen fijn.
Bona. Ik loof dit wijf moet dronkken of uit haar ſinnen ſijn,
Datſe tegen my ſo familiaar komt kallen nou.
Slokk. Ik heb 't u wel geſeit Meeſter, dat het ſo uitvallen ſou,
Dit ſijn de ballen nou,
Die ſy op jou geevel jaagen:
En blijven wy hier noch langer, 't wil'er noch evel daa-
Ik moet het mee al waagen, (gen,
En haar eens aanſpreekken noch.
Maar ſeg ſoete lieve wijfje, wat mach u gebreekken doch
Op deeſe goede Man,
Waar hebt gy hem leeren kennen, van daag? (vraag,
M. Aal. Waar ik hem leeren kennen heb, ei lieve, wat een
Daar hy my heeft leeren kennen: nu in den Haag,
En voor deeſen in Amſterdam.
Slokk. Dat's wat wonders, want hy ſijn leeven daar of hier
niet quam
Dan op deeſen dag, om eenige beſpiet ſaakken.
M. Aal. Hoe na woud gy my dat wel gaaren diets maakken;
Maar 't ſijn al maar niet ſaakken,
Kom laat ons ſlechts binnen treeden
Bonavontuur lief.

Bona. Ik krijg weerentig ſchier de Popelcy op mijn leeden,
Dat ik dit wijf niet ken, en dat ſy heeft mijn naam ſo ras geſprookken.
Slokk. Dat is een dubbelde trek Meeſter, ſy heeft de tas gerookken,
Nou wouſe gaaren de bras kookken,
Dat ſy 't geld mocht na haar ſtrijkken.
M. Aal. Ei lieve, wy ſouden dus wel een gants jaar kijkken,
Dus laat ons te gaar wijkken
Na binnen aan 't gebras.
Bonav. Gy ſegt dat wel Juffrou, maar 't komt my noch niet te pas,
Ik ſou noch gaaren ras
Met mijn geſelſchap te Schevelingen aan boort gaan.
M. Aal. So moet u, had ik na geſeit, met al u geſelſchap de moort ſlaan,
Dat gy nu wilt voortgaan,
Nu den dis voor u gedekt is.
Bonav. Voor my?
M. Aal. Ja, voor u, en uw Laag-genoot, die hier noch gebrek is.
Bonav. My dunkt dat het hier van de gek is,
Wat ſegdy van een Laag-genoot?
M. Aal. Maar Kakkerlak, uw Pannelikker, die gy van daag gebood,
Dat hy hem deeſe Noen hier ſou eeten vaſt ſat,
Toen gy my de geboorde Rok gaaft, die gy uw Wijf gekabaſt had,
En bevalt my ras, dat
Ik wat lekkers op ſou ſchaffen.
Bonav. Openbaare loogens behoortmen niet te ſtraffen,
Wat moogt gy hier ſtaan blaffen,
Heb ik u oit gegeeven
Mijn Wijfs Rok, om lekker van te leeven,
Dat ik nimmer heb bedreeven,
Ook nimmer noch getrouwt waar.

M. Aal.

M.Aal. Ben ik mal, of ben jy mal Bonavontuur, hoe hebben wy 't met ekaar?
Meenje, dat mijn Oogen kousen sijn, dat ikje niet en kan?
Gy heet immers Bonavontuur, daar weet gy wel van,
En dat gy een Brabander sijt, binnen 's Hertogenbos gebooren;
En in Engeland, daar heeft u uw Vader verlooren:
Lieg ikje te vooren,
So segt'er neen toe. (toe,
Bonav. 't Is waar datse seit, sy spreekt my met goede reên
Maar ik weet niet hoe sy weet al die ervaring.
Slokk. Ygo Meester, dit wijf heeft al meer in, als een ylen haring,
Sy komt by de vergaring,
Van de eunjere wijfjes te hand.
M.Aal. Ei lieve vaar, hoe weerje je dus met de emmer in de brand.
Ik ken deese quant
Van geen maand of ses weekken,
Ik heb hem wel over seeven jaar hooren spreekken,
Ook meenigmaal te deegen bekeekken,
En de koele wijn geschonkken.
Slokk. Gy hebt 'er u leeven niet mee gegeeten noch gedronkken,
Wat laat gy u donkken,
Dat gy ons de kuif sult scheeren,
En met soete logentjes brengen tot domineeren,
So meent gy ons te verheeren,
Maar dat gat seljeniet krouwen. (wen.
M.Aal. Ik selje niet verheeren, maar ik mochtje vertrou-
Dan wat mag ik in trouwe
Toch met deese staan praaten.
Ik spreek u immers niet toe, kunt gy my niet met vreên laaten.
Gaat gy uwer straaten,
En laat my betyen doch.

Ik ſpreek mijn Bonavontuur lief aan, dien wil ik wat vryen noch;
Is 't niet waar bekje lief, wy kunnen den ander verſtaan,
Dat jokken en boerten hebben wy lang met elkandere
Ei lief, laat ons wanderen gaan (gedaan,
In mijn beſte eet-zaal.
Al watje begeert, ſpreek maar, het is ſtrax te haal.
Kom gaan wy aan 't maal,
't Is nu lang genoeg gequeekt.
Bonav. Hoe! meenje 't?
M. Aal. Ja, of dunkje, dat'er noch iet aan ontbreekt?
Louter dan, ſpreekt;
Of hebje noch geen deeg?
Bonav. (Nu veins ik,) ja 'k ſnolletje, 't ſel wel ſijn, was't hier maar leeg,
Maar die Bok ſtaat my in de weeg,
Daar ben ik voor vervaart.
M. Aal. Jaagt hem weg.
Bonav. Ja al met gemak, ſo komt een kreupel te paard,
't En heeft ſo los geen aart,
So ik hem ſo bot ſou verſennen. (nen?
Maar Slokker hoor hier, ſoud gy onſe Schipper wel ken-
Daar ſtaan noch twee Bennen,
Helpt die op de Waagen.
Slokk. Waar ſtaan twee Bennen?
Bonav. Wat hebje dat ſo nau te vraagen?
Ik hebſe aan de Brug laaten draagen,
Flux dan, doet mijn beveelen al.
Slokk. Wel meeſter. *Slokker ter zijden.*
Bonav. Merkt gy nier ſoete Liefje d'oorſaak van mijn krakkeelen mal?
Ik vreesde dat hy onſe Minne-ſpeelen al
Mijn Wijf ſou gaan vertellen.
Daar ſchiet my wat in de ſin, dat my anders mocht quel-
Ik moet de Rok wat laaten verſtellen, (len,
En door een nieuwe Kant laaten ſterk maakken,

Gy mocht eens nevens mijn Wijf op de Markt of in de
Kerk raakken,
Dan souse strax werk maakken,
Hoe gy daar aan quaamt,
En sy is wel voor sulkken stukke vleis vernaamt,
Dat sy u daar onbeschaamt
Wel met vuisten sou op de huit tyen.

M.Aal. Wel aan dan, laat'er jou Snyer dan liever de Kant
van, en 't Merk uit snyen.
Als wy gegeeten hebben, so neemtse vry meê.
Maar waar blijft Kakkerlakje u Pannelikker, is die noch
niet ree?
Of salmen een open stee
Na hem laaten wachten?

Bonav. Wie segt gy?

M. Aal. Uw Pannelikker, Kakkerlakje.

Bonav. Wat wil ik veel op een Pannelikker achten?
Ik heb van hem geen gedachten,
Laat hem vry buiten alleen staan,
Ik sal u strax volgē soete liefje, wilt maar voor heen gaan,
Ik moet mijn Kompaan
Noch in d' ooren wat luisteren.

M.Aal. Wel aan. *binnen.*

VYFDE TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde.) Slokker.

Bonav. SLokker!

Slokk. 's Lief Meester.

Bonav. Hou daar is de Tas, wilt die flux verduistren.
Hier is buit voor handen, ik selder noch met de Rok
ontvliegen.

Slokk. Jy bent veer verdoolt Baas, meenje de Hoeren te be-
(driegen,
Dat sel ikje sien liegen,
En je selt'er van 't uwe noch inschieten.

Bonav. Werd ik dan bedroogen, dat ſal u niet verdrieten.
Ik moet het ſelf genieten,
Dus gaat'er flux mee heen.
Slokk. Ik ſorg voor de weerſtuit.
Bonav. Weeſt gy maar te vreên,
En paſt dat gy my alleen
Flus weer komt gemoeten,
Ik ga deur.
Slokk. Adi Meeſter, wachje voor 't boeten.
Ik denk je met je voeten
Noch ſo ſult ter baan komen,
Dat gy bly ſult ſijn, dat gy'er meugt van daan komen.
Maar wat roert het my, ik teikken ſlechts de kaats an;
Hy heeft my tot een drie-jarige knecht gehuurt, en niet tot een Raadsman;
Komt'er wat quaats van
Hy ſal 't op ſijn eigen kap voelen.
En gelukt het qualijk, hy ſal ook ſelf weer de pap koelen.

DERDE HANDELING.

Eerſte TOONEEL.

Kakkerlak alleen.

IK ben van mijn leeven noch ſo niet verraſt,
Noch ſchelmachtiger bedroogen van eenig gaſt,
Want ik raakte daar vaſt,
Met een hoop volx in de Kapel,
Daar preekte een ouwe kouwe Paap, 't leek de Koekkoek wel,
'k Wed echter dat ik ſel
My niet laaten beſetten,
Wat Droes dee ik daar al mee doch in de Metten,

Daar meugen leege lui heen loopen die niet verſuymen,
Maar wat mocht ik'er doen, ik ſou met de Baas gaan
ſluimen;
Nu vrees ik, dat de pruymen
Al meeſt verſeit ſijn.
Waar duikker moet my 't Heerſchop ontdreit ſijn?
't Soude my ſeekker leit ſijn,
Sou ik mijn muil niet bedroopen,
Ik moet noch gaan ſien, of 'er tot Moi-Aaltjes niet is
overgeloopen,
Ik denk, dat de ſtoopen
Noch niet al leeg ſijn.
Stil, de deur gaat open, ſou 't noch wel te deeg ſijn,
Of ſou 't 'er ſo ſchoon geveegt ſijn
Dat 'er niet gebleeven is.
Ja waarachtig, ik kom juiſt als'et al gegeeven is.

TWEEDE TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde,) uit Moy-Aaltjes huis komende. Kakkerlak.

Bonav. tegen M. Aal in huis ſpreekkende. WEeſt wel te vreên Moy-Aaltje, ik ſelſe
op een nieu doen verſtrijken al,
Verboorden, vernaayen, verployen, dat het
de ſelve Rok niet gelijken ſal,
En maakken datſe ſo prijken ſal
Offe ſpikſpelder nuw was. *Moy-Aal binnen.*

Kakk. Ik mocht byloo wel denkken hoe mijn Heer ſo
ſchuw was,
Is hy my daarom ſoo ras
Onder het volk ontſchoit?
Nu word ik eerſt Hels, want het hooft is my beroit,
De wijn is gepoit,
En hy is van eeten al ſat,
En ik heb daar niet een beet of gehad,

Ik loof dat ik hem dat
Wel eens weer ſel betaalen,
Heet ik anders Kakkerlakje, of het ſal my faalen.
Ik moet'er na taalen
Werwaars hy ſal neigen.

Bonav. O lieve Sant van Soeſt, immer heeft een Menſch meer lok als ſijn eigen.
So lekker te braſſen, dat beurt my al ſelden,
Braân Hoendertjes, krabonadentgens, wijntgen la, la, en niets met allen te gelden,
En daar ſich noch ſtelde
Een mollig Snolletje aan mijn zy.
Ik was noit van mijn leeven ſo vrolijk en bly.
En dan noch ſulk een buit daar by,
Dat is noch het ſoetſte van allen.

Kakk. Ik ken niet wel hooren, my dunkt hy van my moet (kallen;
't Moet hem al wel gevallen,
Dat hy my ſo ging ontſijgen.

Bonav. 't Is ook ſeekker al te ſoeten ſaak om te ſwijgen.
Sy quam ſo koel tot my nijgen,
En ſeyde daar beneeven
Dat ik mijn WijfsRok had genoomen, en haar die gegee- (ven.
Somma, met'en korſten beſchreeven,
Daar ſoude wat ten beſten ſijn.
Maar my docht ſy moſt niet recht ſneeg of buiten Weſten ſijn,
Datſe tot my ſo vriendelijk buiten de deur trat.
Dan my dunkt, ſe meende dat ſy een ander veur had,
Daarſe my veur aanſprak, en ik was de rechte niet,
Doen ik dat merkte bylo, was ik ſo ſlechte niet,
Of ik liet 'et al aan me leunen, watſe ſeide;
Ik amenden 't, wy domineerden als Bouwens geeſt met ons beiden,
En eer dat wy ſcheiden,
Kon ik ſo mijn ſaakken praaten,
Dat ik de Rok meê kreeg, en ik ſouſe wat vermaakken laaten.

Maar ik selse wel vermaakken, dat sy d'er of blijft versteekken.

Kakk. Hoe lacht hy in sijn vuist. Ik moet hem evenwel aan gaanspreekken.
Wel lichtschuit, wat mochtje gebreekken,
Datje my so dra liet?

Bonav. Wel wie is daar al weer, die my van achtren na siet.
Is het onse Slokkermaat niet?
Neen 't, my dunkt dat het een Geest is.

Kakk. Wel Jonkker, hoe vaaren we? is 't quader als 't geweest is? (wand'ren?
Of hebje noch groot gelijk, dunkje; datje so deur gingt

Bonav. Wilt gy wat Jongeling, of spreekt gy tegen andren?
't Schijnt nochtans, dat gy my meent, na gy u gesigt stelt.

Kakk. Ja u meen ik toch, storteboef, en mijn Heer van lichtveld,
Was het so gespelt,
Dat gy my soud verrassen?
Gy bent een dapper man, men mag op uw woorden wel
Als' er wat is te brassen (passen,
So laat gy my achter blijven.

Bonav. Wat schort u Jongeling? gy moogt wel wat sachter
Of wilt gy een attestatie beschrijven (kijven.
En van eenige saakken roeren?

Kakk. Ik wil dat u lichte Kappellaan de droes moet te Aken
Dat gy my so gingt loeren, (voeren.
Sal ik u noch dapper verleeren.

Bonav. Ik segje fijn man, maak me hier niet veel te fexeeren,
Of gy sult mijn vuysten probeeren,
Dat sijt vry te deeg geseit, (eleit;
Want ik heb u van mijn leeven niet een stroo in de weeg
Wat let u op my, en wat heb ik met u te schaffen?

Kakk. Ik sie wel, hy is dronkken, nu wil hy my noch straffen,
Dan plag hy so te blaffen,
Dat ben ik wel gewent.

Bonav. Ik ben dronkken noch vol, heb u ook noit gekent,

Wat gy voor een Keerel bent,
Evenwel vertel my dat.

Kakk. Ja, ja, malle Bonavontuur, je dronkken gat,
Jou oude ſchoenen weeten wel wat ik voor een man ben,
Ik heet Kakkerlakje.

Bonav. Of jy Kakkerlakje heet of Jan Hen,
Ik weet wel dat ik niet ſo een man ken.
En ik ſag u noit mijn daagen.

Kakk. Daar ſou de Nikker en ſijn Moêr of waagen,
Die u moeten plaagen;
Ben ik niet ſelf met u gekoomen,
En brachten deeſe Rok, die jy jou wijf hebt ontnoomen,
Hier in't huis, tot Moy-Aal, en lieten daar de tafel dekkẽ?

Bonav. Is 't byget al van 't mal, ik loof 't Land is hier vol gekken,
Hoe na ſou deeſe ook wel vertrekken
Waar ik deeſe Rok heb gekreegen.

Kakk. Wel Bonavontuur, doe je ſcheele oog op, en ſie eens te deegen,
Gy komt my uyt het huis recht teegen
Dat genoeg openbaar is.

Bonav. Ik weet van ſcheel noch van anders, dan ik weet dat het waar is,
Dat ik jou niet ken, en dat ik mijn wijf ſou hebben ont-toogen
Deeſe Rok, dat is altoos openbaare loogen,
Die wy wel loochenen moogen,
Want ik heb geen Wijf.

Kakk. Dat u 't vallend euvel ſla, ontkent gy dat ſo ſtijf,
So ſal ik u dapper gekijf
Op uw lijf beſchikken,
En ik ſal al de ſchelmery ſtrax u Wijf gaan verklikken,
Dan ſal 't hart tegen hart ſijn, de droes tegen den donder.

Bonav. Dat ik jou ſtikke ſchelms niet aan de hals ſla, dat geeſt my wonder.

Tijt

Tijt seg ik flux hen onder
Of 't sal in u krop steekken.
akk. Dat eeten en dat drinkken dat selje noch suur op-
breekken, (houwen.
En te nagelen uytsweeren, of de Nikker sal de kaars
nav. Hou jy je nagelen heel vaar, so kenj'er mee jou
naars klouwen.
Gaat deur, dat wil ikje waarschouwen,
Of ik maak'er mijn werk of.
akk. Ja, ja, die verveert is, die loopt op het Kerkhof.
Maar ik ga na uwent, en sal u noch wel bang maakken.
nav. Ga jy maar deur, doch ik sal 't hier ook niet lang
maakken,
My dunkt dat de saakken
Hier vol schelmery zijn,
Daarom wil ik deur gaan, eer my de rapaaljes weêr
by zijn. *Kakkerlak binnen.*

DERDE TOONEEL.

Oopje Cente. Bonavontuur (de vernoemde.)

opje. MEt goe lui is goed doen, sey de Koster en ont-
kleede de Santen;
Ons Heerschop, dat ik gins sie, de best van mijn Juf-
frouws klanten,
Sel ik met mijn boodschap aan boord planten,
En haar versoek sel hy ook wel na koomen,
Ter liefde van sijn Moy-Aaltje, daar hy so dikwils mee
in de koi leit te droomen.
Goeden dag Seignor, onse Juffrouw, die u so hartelijk
bemind,
En die gy ook niet qualijk bent besint,
Als gy het t'huis met u malle Kommerijn niet wel vind,
Versoekt, of gy flux deese Braselet,
Die sy in de voorleede krolmaand van u verdiende op
een grasbed,

By de Goudſmit belieft te brengen,
Om die wat te verſwaaren en te verlengen,
Met ſo veel oncen Goud, als uw liefde tot Moy-Aaltje
kan gehengen.

Bonav. Die Braſelet is my niet bekent,
Ik ſie wel dat het Goud is, maar wanneer en waar ontrent
Moy-Aaltje die verdient het, weet ik niet.

Oopje. Je bent
Noch d'ouwe knecht, 't is een van uw Vrous Braſeletten,
Die gy haar ontfutſelde, en onſe Juffrouw voor op jou
knie ſetten.

Bonav. Ik heb'er geen weet van.

Oopje. Lang me de Braſelet dan weer.

Bonav.alleen. Ik ſel die Braſelet al mee by de Rok neemen.
Hoor jongwijfje eer
Gy weg gaat, bedenk ik my, 't is waar, 'k heb haar een
Braſelet gegeeven,
Doch niet alleen, maar ook noch daar beneeven
Een weerga, waar is die?
't Is noodig dat ik die mee ſie,
En alſo met eene moeite laat vermaakken die twie.

Oopje. Noit heeft'er onſe Juffrouw meer als een van u ver-
(diend.

Bonav. 't Is wel dan, ik ſel 't beſtellen.

Oopje. Maar mijn Heer en vriend,
Als gy nu deeſe Rok en Braſelet weer brengt, ſou't niet
paſſen,
Dat gy my dan mee de handen wat quaamt waſſen,
Met een paar Parrele-maantjes, om aan mijn ooryſer te
laſſen?
Ik ſel'er jou weer te blyer de deur veur open doen,
Als jy tot onſent komt haalen ter loops een ſoen,
Anders ſel ik jou, die ſnoeperijtjes by jou wijf bekoopen
(doen.

Bonav. Ik ben te vreên, geef m'er het Goud toe.

Oopje. Verſchiet het my.

Bonav. Daar is mijn beurs nu niet te ſtout toe.
En ſo doende wierd ik wel dat vreemde gevrouwt moe,

Geef jy my dan flechts het Goud, 't maakloon ſel ik betaalen.

pje. Ik heb niet, maar ik ſel 't jou weer dubbelt met ſoenen laaten inhaalen.

nav. Ik heb ook niet. 't Is qualijk Voſſen met Voſſen te vangen.

pje. Beloof je me dan, als je Beurs geſpekt is, datje me een paar Parrele-maantjes ſelt langen,

nav. Ja, dat 's een kleinigheid.

pje. Ik ga dan heen, en ſel Juffrouw Moy-Aal
Bekent maakken u beleeft onthaal.

nav. Sonder eens te ſoenen? en ſou jy niet met je ſmoddermuiltje eerſt eens aanleggen.

pje. Nou dan, ſei de meid, en dorſt geen ja ſeggen.
Als het weeſen moet en weeſen ſel, ſo beveel ik u mijn Maagdom.
Wat dunkje Jonkker, ſel men op een aâr aan mijn ſoenen niet proeven dat ik uit den Haag kom?

nav. Ja, ja, dat gaat'er op heen.

pje. Nou 't gaat jou dan goet.

nav. Jou niet beeter.
't Is beſt ik flux van hier ga, eer ik raak aan de veeter,
En de baakken uitbreekken, dat ik de rechte Man niet ben.
Ik pakje dan men bieſen, eer men'er hoorens branden ſiet, en
Ik ſou die witjes al vaſt uit doen, en dat ſijnſe niet ſwager.
Evenwel die Man, daarſe my voor aanſien, ſchijnt al een ſneedige Hoerejaager;
En daar neevens een onkundigen Hoorendraager.
Maar ik ſchuur mijn quaſt, en ſla een ander weg in
Als ik gekomen ben, licht dat ik Slokker mijn knecht vin,
Om hem de bon Avontunrtjes die my ſijn voorgevallen,
Of hy ook eens ſo een lukje had, tot een exempel voor te kallen. *binnen.*

VIER-

VIERDE TOONEEL.

Kommerijn. Kakkerlak.

Komm. IS 't niet een ellendig werk, vol drukkig ongeval
Dat mijn eigen Man neemt mijn Kleeren, Ju
weelen en van als,
En brengt dat om den hals,
Met sijn Hoeren en snoeren?
Kakk. 't Is best vrouw, dat gy hier niet veel jou Kinnebak
ken maakt te roeren,
Maar laat ons stilletjes loeren,
Hy is strax gegaan
Met de Rok na de Snyer, daar komt hy terstond van
daan,
So meugt gy hier staan
En neemen hem waar.
Komm. Wat is hy heen gegaan?
Kakk. Dat weet ik niet, altoos hy ging daar,
En hy souse voor haar
Verstellen na de nieuwe snee,
Sie daar komt hy pasjes an, maar de Rok brengt hy
niet mee:
Waar moet hy die alree
Doch hebben gelaaten?
Komm. Maar hoe sullen wy 't nou aanleggen?
Kakk. Maar gy sult'er hem of aanpraaten;
En u euvel qualijk gelaaten,
Gelijk als dat behoort.

VYFDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.) Kommerijn. Kakkerlak.

Bonav. WAsser byget een Roch in Zee, die quam my juyst aan boort.
Foei, dat ik hem stond te woord.
Wat mocht ik dwaase maakken,
Dat ik dien grootsnakker, dien hoogmoedigen blaas-kaakken
Volgden in sijne saakken.
Hoe mocht ik so slecht zijn?
De Rijkkelui meenen seekker, dat elkeen moet haar knecht sijn.
't Was wat lekkers, dat hy my daar in sijn Hof leide,
Hoe seer dat ik het met een schoon praatjen affseyde,
't Mocht al niet helpen, ik most met geweld sijn Gast blijven,
En versuymen mijn eigen maal, nu sal mijn Boel te pas kijven.
Men behoeft doch de Wijven
Op een prik wel te groeten.
Maar isse wat quaat, wisje wasje, de Rok die 'k haar gaf sal 't weer versoeten.
Dan ik sal noch sien moeten
Waar dat onse Kakkerlak is;
Niettemin ik peins, dat hy al op sijn gemak is,
Want hy past wel dat hy by de bak is,
Als'er wat is te feppen.
Kakk. Daar hebje de wind voor in, ik sal hem onder-scheppen.
Ik hoor hem van my reppen,
Nu most gy niet toeven.
Komm. Waar heen gy eerloose Schelm, die my so doet bedroeven,

Is

Is al u Hoeren en boeven
Noch niet aan een end?
Bonav. Wie is daar? mijn Wijf weerentig, wel wat doet gy hier ontrent?
Komm. Dat u sint Felten schend,
En al uw Hoeren moet plaagen;
Vraagt gy noch wat ik hier doe?
Bonav. Wel sou ik het hem liever vraagen?
Wat hebt gy te klaagen?
Seg Kommerijn, hoe sijdy dus drukkig?
Komm. Om dat ik booven alle Vrouwen ben ongelukkig.
Bonav. Wat deerd u doch dat gy treurt, seg my dat bescheid.
Heeft u iemand wat ontvleit,
Misdaan of misleit?
Komm. Neen, dat is het niet.
Bonav. Of bent gy op de Meid
Ook eenigsins versteurt?
Komm. Dat is't mee niet.
Bonav. Heeft het de Knecht dan verbeurt,
Dat gy dus qualijk gecouleurt
An mijn hooft komt en lamt?
Komm. Dat is 't ook niet.
Bonav. Gy bent nochtans op een van 't huisgesin vergramt,
Om dat gy so sijt gevlamt
In uw treurig aanschijn.
Komm. Neen, dat is't ook niet.
Bonav. Of bent gy verstoort op mijn?
Komm. Dat mocht het wel sijn,
Al gelaatent u wat wonders.
Bonav. Bent gy op my quaat, dat, denk ik, is niet veel bysonders.
Maar segt my dan, is'er iet wat dat u spijt?
Komm. Jaa 't.
Bonav. Wat doch?
Komm. Maar al weer ben ik wat quijt,
En dat gebeurt gemeenlijk altijt,

Als ghy uyt gaat eeten.

mav. Wat bent gy quijt?

omm. Dat meugt gy weeten.

ma. Dat waar mijn konst te weten, wat gy hebt verlooren.

akk. Hoe slecht ken hy hem houwen sonder te verstooren,
Of hy Paus Jut had by de ooren,
En hy heeft juist Lucifer by de voet.

mav. Kunt gy Schelm de mond niet houwen tot u wat gemoet?
Maar seg my, mijn liefste soet,
Wat dat gy doch mist.

omm. Maar mijn beste Rok deugniet, alleens of gy 't niet wist.

mav. Uw beste Rok uit de Kist?
Isse weg, of isse u ontschoolen?

akk. Ja, s' is'er van een bekende Dief uit gestoolen,
En die is'er by mijn soolen
Mee na 't Hoerhuis gestreekken.

mav. Swijgt gy noch niet?

akk. Neen ik. Siet nu knikt hy dat ik niet sal spreekken,
Om dat ik sijn treekken
Niet sal beklappen.

mav. Dat liegt gy Rabaut, met al u qualijk snappen,
Ik sou u schier lappen
Tusschen hals en nek, jou galge-brok.

omm. Ei maak so veel spuls niet, maar help my slechts an mijn Rok,
Eerse ons werd ontbruikt, so mach ik mijn druk weêr stelpen.

mav. Wel hoe sou ik u weêr aan uw Rok kunnen helpen?
Ik kom dus recht binnen gaan uit 's Keisers hof.

akk. Men seit van lorren-drayen, maar gy weet'er of.
Maar Heerschop dat spinje te grof;
Want ik heb u strax geschouwen,
Tot Moi-Aaltjes uit den huis koomen, daar had gy uw maaltijd gehouwen.

Dat sal u noch rouwen
Dat gy my toen so gingt versennen,
En daarenboven, doen ik u aansprak, woud gy my niet kennen,
En met al uw vloekken en schennen
Deed gy my achterwaarts deisen,
En gy seyde, dat gy een vreemd man waard, die hier eerst quam reisen;
Toen mocht gy 't wel peisen
Dat ik'et u Wijf strax vertelden.

Bonav. Maar watte besukte beseete leugens gaat gy hier melden.
Die sal ik hem vergelden.
Want ik kom strak eerst in stee;
Daarom is't al geloogen.

Kakk. Ja dat seg ik mee.
Daarom maak ik u ook ree
Een maaltijd sonder spijs.

Bonav. Maar seg lieve wijfje, wat maakt hy u al wijs,
My dunkt aan sijn gekrijs
Dat hem 't hoofd is berooit.

Kakk. Hoe kan die flikkefloyer nu panlikken.

Bonav. Ik segje, datje swijgt, en van hier rooit,
Of 't sal uw beurt worden, so gyder my meer toe port.
Ei seg my soete liefje, wat dat u schort,
Is u wat gedaan te kort?
Dat sal ik wel eens weêr betaalen.

Komm. Ik wou wel, dat gy mijn Rok slechts weêr woud haalen.

Bonav. Laat ons daar niet op draalen,
Dan wie heeftse u ontdraagen?

Komm. Vraagt gy my dat?

Bonav. Sou ik niet?

Komm. Sou ik u dat niet vraagen?
De dieven self die plaagen
Wel te weeten, als het past,

Wat-

Watse gestoolen hebben.

Bonav. Dat sou ik ook meenen; maar weet gy niet vast,
Wiese u heeft gekabast,
En daar mee is gaan heenen strijkken?

Komm. Ja, een man, die Bonavontuur hiet, en na ik kan kijkken,
Moet hy u wonder wel gelijkken,
Of gy most het self gedaan hebben.

Bonav. Ik loof niet datje my meent.

Komm. So mocht gy 't wel geraân hebben,
Gy hebtse self genoomen, ik kan 't op niemand anders leggen.

Bonav. Heb ikse?

Komm. Jaje Luisebos.

Bonav. Wie durft dat seggen?

Komm. Ik.

Kakk. En ik seg 't ook, en s' is tot Moy-Aal gebleeven.

Bona. Ik heb haar op mijn doodsiel uw Rok niet gegeeven.

Kakk. En ik sweer daar beneeven,
Dat ik Kakkerlakje 't self heb gesien.

Bonav. Ik hebse haar niet gegeeven Wijsje, maar slechs gedaan ter lien.
En gy sultse misschien
Terstond weer ontfangen.

Komm. Gy sout'er uw Mantel leenen, en mijn Rok laaten hangen.
Ik sal uw Kleeren niet langen
Om by de buurt te laaten te leen gaan.

Bonav. Ik salse u weer beschikken Moêr. *Bonav. bin.*

Komm. Daar meugt gy ook om heen gaan,
Of gy sult te nacht alleen staan
Voor je deur je kleeren bewaaren.

Kakk. Dat spulletje heb ik gerokkent, maar 't is geen goed gaaren.
Hoe of ik nu sal vaaren;
Daar begin ik al voor te schroomen.

Komm. Wanneer u ook het een of het aâr uitten huis is geno-
So ſal ik mee dus koomen , (men,
En wy ſullen de buit na ſpoên.
Kakk. Ja in mijn huis , helaas ! ſou een blind peerd geen ſcha doen.
Foei ! wat mocht ik ook ſo quaad doen,
Tuſſchen Man en Wijf te ſpreekken.
Als ſy nu akkordeeren, komt hy my op't lijf geſtreekken.
Daar mee ben ik van dit Heerſchap verſteekken ,
En moet weêr na een aâr taalen. *binnen.*

SESDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.)

Bonav. Die eereloose Kakkerlaxman , de Droes moet hem van daar haalen ;
Ik ſweer, ik ſal hem betaalen ,
Voor ſijn gehaate kaakken.
Maar mijn ſoetſaapig Wijfje meende my quaad te maakken ,
Datſe my wou laaten waakken
Alle nacht buiten 's huis ,
So ga ik recht na Moy-Aalen toe, daar ben ik toch liever als t'huis ,
Daar drinkt men ſich goe koop buis ,
En men is 'er altijd vroo.
Maar t'huis te koomen , en kijven te hooren , doen ik ſo noo.
Nu moet ik het met Moy-Aal eens ſo gaan praaten ,
Offe my de Rok weer wil overlaaten.
Ik ſal haar ſo veel Dukaaten
Weer brengen daar veur.
Holla ! hou ! is'er nu niemand aan de deur ,
Die my dit getreur
Van den hals kan drijven ?

SEVENDE TOONEEL.

Moy-Aal. Bonavontuur (de verdoolde.)

M.Aal. JAa 't wel, wel om een half doſijn te gerijven.
Nu Bonavontuur Oom, wilt niet kijven,
Kom maar na ouder gewoonten in.
Bonav. Weetje, wat ik ſeggen wil, ſoete liefje?
M.Aal. Ja, ik weet al uw ſin,
Dat ik jou in mijn darmen bemin,
En dat wy maakken goed cier.
Bonav. Neen waarachtig, daarom kom ik niet hier.
Maar mijn Wijf weet ſchier
Al wat ik gewrocht heb.
En Kakkerlak heeft haar geſeit, dat ik hier de Rok gebrocht heb.
Weet gy, wat ik nu gedocht heb?
Woud gy na mijn begeer leeven,
So wou ik wel, dat gy mijn Wijfs Rok voor dees tijd my woud weergeeven,
Ik ſal u veel meer geeven
Aan ander goed in de plaats;
So woud ikſe haar nu weer brengen, en blijven met haar maats:
Anders ſou ſy veel quaads
Van mijn legenden vertrekken.
M.Aal. Wel hoe is't Jonkker Bonavontuur, begint gy weer met my te gekken?
Ik moet echter uw trekken
Voortaan bet leeren wachten.
Bonav. Ik gek ſeekker niet metje, maar met al mijn gedachten
Begeer ik de Rok, ſy moet 'er meê na de Kerk gaan.
M. Aal. Wat! is de ſchroef los, hoe ſou dat doch te werk gaan?

Ik hebſe u immers terſtond gedaan,
Dat gyſe ſoud laaten verſtellen,
Om dat gy vreeſde, dat uw Wijf my op ſtraat mocht beknellen,
Komt gy my nu noch eens quellen?
Ook heb ik je deur Oopje Cente, mijn mooiſte Jonkwijf, geſtuurt
De Braſelet van je Wijf, daarje met my eens voor hebt gekuurt,
Datje die wat ſoud laaten vermaakken, wilje dan de Rok noch hier vinnen?

Bonav. Hoe is dat moogelijk mijn Aaltje lief, want ik kom recht eerſt binnen.
Ik ben daar recht tegen mijn ſinnen
So lang buiten de Stad gehouwen,
Ook heb ik Oopje Cente niet geſien.

M.Aal. Wat, hebje Oopje Cente niet geſien, en ſegje, datje van buiten komt?

Bonav. Ja ik in trouwen.

M.Aal. Dat 's onwaarachtig, want die woorden ſijn vals.

Bonav. Ik doe ſeekker Princesje.

M.Aal. Dat flouje door je hals.
Is dat Wals,
So moet ik u in goed Duits heeten liegen.

Bonav. 't En is ſeekker geen leugen, waarom ſou ik u bedriegen?
Maar mijn Wijf weet al de ſchelmery, daarom heeftſe my begraauwt.

M.Aal. Ik heb u om de Rok niet gebeên, ik heb de ſchijt van uw Rok als 't naauwt.
Maar ik ſal u Rabaauwt
Niet weer opſchaffen, noch u ten dienſt ſtaan, op 't geevén van pand.

Bonav. Wel hoe raasje dus als een Reekkel aan de band?

M.Aal. Trouwen je bent een fraaye quant,
Om een Vrouw deur te ſtrijkken.

Ik wed gy'er op een aat tijd veur ſult ſtaan kijkken,
En ſo lang gaan prijkken,
Tot gy geld hebt in Manibus.

Bonav. Wel ſoete liefje, hoe maakje den haan nu dus?
Gy waart ſeekker flus al beeter mee te handlen.

M.Aal. Ja,ja,ik pas op jou niet, jy meugt wel gaan wandlen,
Wilt gy de Rok niet weêr brengen, ſo tijt'er meê heen,
Houdſe, en ſoutſe, en ſnijtſe aan tween,
Ik ben'er wel mee te vreên,
't Heeft toch niet veel om 't lijf.

Bonav. Gy bent ook te haaſtig.

M.Aal. 't Is wel vaar, loop jy t'huis by jou wijf,
En ſoekt ander tijdverdrijf,
Daar gy in meugt ſluipen. *binnen.*

Bonav. O broek! in wat gat ſal ik nu beſt kruipen.
Nu mach ik gaan luipen
Als een Hoenderdief.
Deeſe beſukte Hoeren hebben een menſch wel wat lief,
So lang men haar gerief
Van geld en giften weet te toogen:
Maar anders, ſpeultmen, ſtaat'er buiten Kaalgat, ſo waaitje geen rook in d'oogen.
Nu ben ik eerloos bedroogen,
Want hier ben ik by Moi Aaltje verſtooten,
En kom ik t'huis, daar is de deur ook voor mijn neus geſlooten.
Somma, ik mag nergens vlooten,
Dit is mal avontuur, en nu is 't quaâr als 't was,
En ik ſit rechtſchaapen tuſſchen twee ſtoelen in d' as.

VIERDE HANDELING.

Eerste TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde.)

IK loop vast soekken in alle straaten en steegen,
Over de gansche Stad, en mijn Knecht komt my niet
teegen.
Ik sorg, hy moet onderweegen
Ergens in een Hoerekot zijn.
Ik most waarachtig ook wel dubbeld sot sijn,
Dat ik hem de Tas gaf, om 't geld te bespaaren,
En dat ikse self niet kan bewaaren.
So plagmen gemeenlijk te vaaren,
Alsmen met lust wil poogen
Een ander deur te strijkken, so word men self bedroogen.
Dat mach ik beoogen
Aan mijn eigen Dienaar.

TWEEDE TOONEEL.

Kommerijn. Bonavontuur (de vernoemde.)

Komm. WAar of mijn Man blijft, denk ik, ik mach'er
gaan sien naar,
En siet doch, daar komt hy met de Rok weêr an gaan.
Bonavontuur (de vernoemde) met de Rok onder d' arm.
Bonav. Waar mach mijnen gaapstok dan staan?
Dan hy valt lijdig op een kan aan,
Daar ben ik in beswaart.
Komm. Hoe sal ik hem nu toegaan, denk ik, onvervaart,
Hem nu deurstrijkken na den aart
Van de quade Wijven?

En

En hem wel hertelijk over dat feit bekijven,
Dat hy echter laat blijven
Mijn kleeren ongeplaagt.
Schaamt gy u niet, gy Hoerejager, dat gy noch so onver-
Mijn Rok hier op je armen draagt? (saagt
Ik sou u met deese sleutelraax schier op uw huit slaan.
Bonav. Wel hoe is't Moêr, hebje met mijn wat uitstaan?
Wat heb ik u misdaan, dat gy u dus verstoort?
Komm. Derft gy noch kikken, so sla u Schavuit de moord.
Maakt gy noch een woord,
So drijf ikje onder de voet.
Bonav. Van qualijk spreekken quam sijn leeven geen goed.
Een die u niet misdoet,
Dat gy die met scheldwoorden kruist,
So doende lacht de Duivel in sijn vuist,
Dat gy so onbesuist
Tegen my op komt steekken.
Komm. Sou ik niet schelden, gy schelm? ik wil qualijk spreek-
Of 't sel aan mijn macht gebreekken. (ken,
Dat ik niet en kan.
Bonav. Wilt gy kijven en tieren, Moêr, so soekt een ander
Ik bender so niet an, (Man,
Dat ik lust heb dat te hooren.
Ik misseg, noch misdoe u niet, noch leg u iets quaads te vooren,
En gy komt u verstooren,
Dus op my sonder reên. (neen;
Komm. Gy hebt my noch niet misdaan,' gy onbehouwen?
Daar gy fielebout gaat heen
En neemt mijn kleeren uit de Kasse.
En gaatse met Hoeren en snoeren verbrasse.
Ik sal 't hier na wel passe,
Dat gy my niet meer en snuit.
Bonav. Maar Vroutje, rijdje de Droes of jeukt u de huid?
Of sijt gy'er op uit,
Dat gy my wilt vexeeren.

Ik weet van uw goed niet te ſeggen, gaat dat iemand verteeren,
Dat meugd gy keeren,
Als ſijnde een ſaak die my niet en roert.

Komm. Gans popelerecy! hoe ben ik met deeſe man geloert!
Ik wou liever dood ſijn, dan dus langer leeven.

Bonav. Sterf vry, datje wentelt, daar is niet veel aan bedreeven.
Maar, ei lieve Moêr, ſeg my doch eens, wat ik u miſdoe?

Komm. Vraagt gy dat noch?

Bonav. Sou ik niet, want ik weet niet hoe
Dat gy my maakt dus moe,
Met u ontijdig ſchennen.

Komm. Maar dat gy mijn Rok ontmompt hebt, dat gy flus woud ontkennen,
En nu komt gy'er mee aan rennen
In 't openbaar.

Bonav. Segt gy, dat dat uw Rok is?

Komm. Ja ik.

Bonav. Dat 's altoos niet waar.
Die heb ik van een ander Vrouw terſtond ontfangen.

Komm. O Moeder! waar ſal ik noch met u belangen!
Dat gy mijn Rok hier op u arm hebt hangen,
En noch niet voor vermaan ſwicht.
Denk vry Bonavontuur, die ſijn neus afſnijt, ſchent ſijn eigen aanſicht.
Dat gy uw Wijf wilt beſteelen en beliegen,
Dat gy ook u ſelf daar mee ſult bedriegen:
En gy moogt my niet verlaaten, al ſiet gy my met de rug an.

Bonav. Ik ſeg u Vrouwtje, al konje kallen als Brugman,
Dit is uw Rok niet, gy meugt'er wat om praaten.
Maar ei lieve, waarom ſoude ik u niet moogen laaten,
Want ik heb u noit meer geſien, dit is 't eerſte en laatſte.

Komm. Is't meugelijk! de laatſte dooling is noch de quaadſte.

Hoe na soud gy my nu wel niet langer kennen voor uw Wijf?
Bonav. Soud gy mijn wijf weesen?
Komm. Ja, ben ik niet?
Bonav. De Pestilency op je lijf
Meugt gy weesen, of een weermaakster, daar ik u half voor hou.
Komm. Kent gy uw eigen Wijf niet, noit erger als nou.
Dat sal ik mijn Mama seggen, en vertellen al u legenden,
Dat gy met mijn kleeren gingt na't Hoerhuis wenden.
En dat gy 't my noch ontkenden,
En laat my dus in schanden.
Bonav. Wilt gy u Man hebben, so soekt hem wijfje, gy hebt aan my een onrechte voor handen.
Ik kom hier uyt vreemde landen,
Waar of gy my voor ansiet?
Komm. Bent gy dan een vreemd Man? ken ik dan mijn eigen Man niet?
Gy weet wel, dat gy Bonavontuur hiet, dat kunt gy immers niet wraakken.
Bonav. Ik hiet toch Bonavontuur, dat 's waar, ik wil mijn naam niet versaakken.
Maar dat gy my tot uw Man wilt maakken,
Dat is al om sus,
Komm. Kent gy my dan niet segje?
Bonav. Ja'k: nu alſo wel als flus.
Waarom vraagt gy my dus?
Ik koom hier vreemd in de Stadt.
Komm. Bonavontuur, je bent mal of dronkken, ik segje dat,
Het is hier van 't gat,
Ik moet mijn Mama eens gaan haalen.
En sien of gy die ook so aan't hoofd selt derven maalen.
Hou, seg ik, hou! hou! is mijn Mama niet om leeg?

DER-

DERDE TOONEEL.

Bonavontuur (de vernoemde.) Kommerijn. Vroutje.

Vrout. JA hier ben ik kind, hoe dus! is'et geen deeg?
Of is'er iet in de weeg,
Dat gy hier komt dus verbaaſt?
Komm. Och mijn lieve Mama, komt doch eens met'er haaſt,
En hoort hoe mijn Man ſtaat en raaſt,
Ik weet 'et 'er niet mee te ſtellen.
Vrout. Hoe na hebt gy hem al weer aan 't hooft leggen quellen,
Dat hy met eerlijkke geſellen
Niet een glas van den ouden hond mag drinkken gaan.
Komm. Och lieve Mama, ik heb niet een dink gedaan.
Daar ſtaat hy als een paal, en maakt my heel verbluft:
En hy het mijn Rok op ſijn arm.
Vrout. Hoe is het Swager, hoe ſtaat gy dus verſuft?
Seg my, waarom twiſt gy met uw Huisvrouwtje, en leeft niet ſo 't behoort?
Bonav. Hoor Grammeer, ik kom hier gaan en ſpreek niet een woord.
En dit Wijf komt my aan boort,
Met een opſtaand ſeil;
Maakt van my een Hoerenjager, Vrouwenplager, en dronkken feil.
Ik loof ſy moet dol ſijn, of ſy heeft ſelſaame rankken.
Vrout. Gy moet de Vroutjes wat toegeeven, wilt gy haar bedankken.
Met harde woorden kan men de Vroutjes niet beweegen.
Bonav. Maar Grammeer, dit wijf komt my ſo ongeſchikt raſende teegen,
Dat ik'er wel te deegen
Over ben beſchaamt;
't En is geen kleene ſaak, datmen een Man ſo blaamt,

Ik

'k was bly dat gy quaamt,
Die noch reeden in je woorden sult brokken:
Sy seit my onrechtlijk na, dat ik een van haar Rokken
Uit haar huis genoomen hadde, en dat deese haar toebehoorden.
Wat ik daar tegen streed, ik kon met goe woorden
Niet met haar accordeeren, en sy heeft'er nochtans geen reên toe.

out Is dat dan haar Rok niet?

mm. Ja 't Mama.

nav. Daar seg ik neen toe.
Want s' is my strax van een ander gegeeven.

mm. Dat 's immers openbaar loogen, want mijn merk staat'er op geschreeven.

nav. Daar is niet aan bedreeven.
't Is so, of ik 't bewempel, iet,
Want ik quam mijn leeven over uw drempel niet.
Dus weet ik van u, noch van uw goed niet een mijt.

out. Tusschen neen en Ja is een lange strijd.
Maar Swager, gy sijt ook wat verre van reeden:
Gy hebt, segt gy, van uw leeven over haar drempel niet getreeden,
En gy sijt niet so onbescheeden,
Dat gy uw eigen huis niet kent.

onav. Wat sou mijn eigen huis sijn?

rout. Maar, dat middelhuis hier present,
Daar gy daagelijx sijt gewent
Te gaan eeten en slaapen.

onav. Segt gy dat ik daar woonen sou?

rout. Ja ik. Derft gy daar teegen gaapen?
So is 't met u geschaapen,
Om ons niet dan loogens te vertrekken.

onav. Wel hoe sel ik 'et noch hebben, denk ik, is het land hier vol gekken?
't Is hier aan alle plekken
Van 't mal, dat geen seer doet.

Maar

Maar hoor Grammeer , wat ik u noch meer moet
Vraagen,of gy by uw beste wijsheid my dit leght te last?
Vrout. Dat derf ik niet meenen, maar dat weet ik vast.
Of gy most ons hebben verrast,
En te nacht sijn vervaaren.
Bonav. Houd het my ten besten Grammeer, dat gy niet so
oud waart van jaaren, (veel,
Ik sou seggen , dat gy mal waart, en noch scheelt het niet
Dat gy teegen my , een vreemdeling, gaat maakken
krakkeel.
Seg my eens, hoe gy heet , en wat gy voor een Wijf sijt,
Vrout. Kent gy my dan niet ?
Bonav. Hoe sou ik u kennen ? om dat gy my op 't lijf strijd
Dat ik woon van hier niet wijt,
En 't is allemaal loogen.
Komm. Hy steekt u ook de kap vol Mama, dat sieje nu
voor uw oogen.
Hoe sal 't met hem doogen
Denk ik noch ten lesten.
Vrout. My dunkt werentig dat uw Man is buiten westen.
Hoe sullen wy 't ten besten
Noch met hem stellen.
'tIs nu lang genoeg gemalt, Swager, wilt ons dus niet
quellen.
Bekent uw schuld en beetert u,so is het voorgaande ver-
geeten.
Bona. Wat ben ik schuldig, gy oude, dat wou ik wel weeten,
En hoe sijdy geheeten ,
Dat gy my valt dus lastig ?
Vrout. Dat 's u eigen schuld,om dat gy u houd dus quastig.
Gy gaat ons met openbaare loogens schennen ,
En wilt nu noch uw eigen Huis-vrouw niet kennen ;
Waar sou men 't met u wennen ,
Als gy altijd dus raast en tiert ?
Bonav. Ik ken noch u, noch een Huisvrouw , noch ik weet
niet waar 't miert ,

Dat gy ſo ongemaniert
Een vreemd Man een klak op 't lijf wilt leggen.
Vrout. De Man is waarachtig dol, daar valt niet van te ſeggẽ,
Men kander mee aaren noch eggen,
So is hy onſinnig dwaas.
Bonav. Dit beſukte volk laat haar dunkken, dat ik vinnig raas,
Ik ſie d'er geen beeter raad toe, dan haar woorden niet vals te maakken,
Want ik ſie my dit volk anders niet van den hals te raakken.
't Word hoe langer hoe lichter, ſy ſullen my dieſſtal verwijten.
Ten leſten ſoudenſe wel op my tyen te ſmijten,
Dat ſou my rechtſchaapen ſpijten.
Ik moſt byget van haar raakken.
Segt gy bygo, dat ik dol ben, dat ſal ik waar maaken,
En ſo bijſter gebaar maakken,
Dat ik 't wel ſal ontſluipen.
Komm. O hemel! ach! ſiet daar koomen de ſtuipen,
Waar ſal ik nu kruipen,
De Man word uyt ſijn ſinnen.
Vrout. Wel hoe is 't Bonavontuur, wat wilt gy hier beginn-(en?
Hoe ſijt gy dus haaſtig, meent gy dit al waars?
Bonav. Ja, ja, haaſtige lui ſijn geen Verraârs.
Ik en ſeg u niet aârs,
Dan dat gy flux ſult wijkken.
Wilt gy my mal en dol maakken, dat ſal ik doen blijkken.
Dus gaa vry ſtrijkken,
Of ik ſal u voeten maakken.
Vrout. Bedenk u wel, Bonavontuur, of gy ſult in Schouts boeten raakken.
Dus houd u ruſt, dat hier geen rumoer ſchiet.
Bonav. Ik pas op u, noch op de Schout, noch op de Duivel noch ſijn moêr niet.
Ik ſeg u, dat gy na een andere vloer ſiet,

Of ik drijf u tusschen hals en nekken,
Dat gy 't de Schout noch sijn Rakkers niet soud vertrekken.
Ben ik byget met Gekken
Al den dag hier geloert.

Vrout. Ik seg u Swager, dat gy my niet en roert,
Of gy wort gevoert
Achter 't Stads Wafel-yser, in 't huisje sonder glaasen.

Bonav. 't Is hier noch niet uit, sie 'k wel, 'k moet noch al bet raasen.
Die oude Tootebel, die dwaase,
Sel ik noch met mijn vuisten plaagen.

Komm. Och Mama! Mama! gaan wy weg, ik durf 't niet langer waagen,
Of wy krijgen hier noch meer slaagen,
Ik hoor hem al te quaad blaffen.

Vrout. Wy moeten nu weg, maar sullen wel ander raad schaffen.
So wy hem niet op der daad straffen,
So maakt hy hem ter zyen.
Ik sel daarom een paar Diefleyers haalen, die sellen hem wel aars beryen,
En al die quatertemper getyen
Hem wel een beetje verleeren.
En laaten hem een wijl tijds in 't Tuchthuis tracteeren;
Tot hy hem wil bekeeren,
En niet meer spreekt so trots.
Kom gaan wy deur. *binnen.*

VIERDE TOONEEL.

Bonavontuur (*de vernoemde.*)

Bonav. DIt eereloose volk vexeert my hier wel op sijn Schots,
Wat geschiede my al spots

Van dat beseete Wijf.
Sy wou my diets maakken, dat ik dol was, maar ik weet wel wat ik drijf
Als ik Verkkens voor heb, daarom most ik 't so aanstellen.
Ik wil met de Kramers deurgaan, eer sy my weêran quellen.
En ik bid u aanschouwers, siet gy mijn knecht hier koomen treên aan,
So stuurt hem my na, ik sal dit heen gaan.
Maar of die oude modde met dat malle Wijf weêr na my quaamen vraagen,
So segt, dat ik die andere straat in ben geslaagen.

VYFDE TOONEEL.

Doctor Much en Vroutje.

Doct. WAt heeft hy voor een Koorts, van de Kelder, of van de Kas?
Wat meent hy, dat sijn siekte een flaauwte of een opstijging was?
Vrout. Om dat ik'et niet weet, ben ik men Heer Doctor Much weesen haalen,
Wenschende, dat gy hem weer gesont maakt.
Doct. Daar sal niet aan faalen.
Ik sal hem dagelijx wel een deel Receptjes veur maalen.
Maar, wil hy sijn eigen dood sterven?
Vrout. O neen,
Daarom ontbied hy uw eerwaardigheid, die hem wat dra mag helpen heen
Volgens Practijcq by de Doctors gemeen.
Siet daar is hy, hy prevelt, laat ons luistren wat hy morde.

SESDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.)

Bonav. 'T IS seekker waar, die tot een stuiver gebooren is,
sal sen leeven geen dubbeldje rijk worden,
Alle dingen loopen dien armen hals teegen.
Gelijk my van daag, die soo aangehaalt ben, weegen
Panlikker en Moy-Aal. Die Panlikker, die 't sijn leeven
kosten sal,
Om dat hy my in sulk een ongeval
En questie met mijn Wijf heeft geraaden.
Dat is de dank, dat ik hem lang met eeten en drinkken
heb overlaaden.
Maar ik sweer, het sal hem schaaden.
Op Moy-Aal heb ik niet te seggen, die dee als een Hoer
betaamt
Toen sy sei, dat sy my de Rok had weêrgegeeven, en
loog het onbeschaamt.
Wat ben ik ongelukkig!

SEVENDE TOONEEL.

Doctor Mugh. Vroutje. Bonavontuur (de verdoolde.)

Vrout. tegen den Doctor.
HOorje, wat seit se?
Doct. Ja hy noemt sich ongelukkig,
Vrout Schiet nu toe.
Doct. Gen dag Jonkker Bonavontuur, hoe staaje so drukkig.
Hoe maakje jou borst so bloot, dat's quaad voor krank-
Bonav. Hoe is de wind Vent? (ken.
Doct. Ik weet, hoeje altans, dat my leet is, gesint bent;
En om datje so seer van jou Vrouw bemind bent
Versoekt sy my, om u te helpen uit de pijn.

Bonav.

Bonav. Man ik kenje niet, ik wil mijn eigen man ſijn.
Doct. Seg Jonkker, wat drinkje voor wijn,
Witte of roode?
Bonav. Merri pis is jou de beſte.
Vrout. Daar begint hy weer te raaskallen, dat hoorje wel aan 't leſte.
Doct. Sijn raaſerny is aan 't geſte.
Bonav. Wat hoefje me te vraagen, of ik veugels met ſchobben, en Viſſen met veeren eet?
Doct. Nu ſal ik ſien, of ik ſijn raſerny niet te keeren weet.
Seg eens Jonkker, worden niet altemets uw oogen hart?
Bonav. Meenje dat ik een ſpringhaan ben. 't Brein is jou al droog en ſwart.
Doct. Met oorlof, reikt den arm. Hem! hem! daar is ontſteltheid.
Feſtinat languidé. Maar dat u meeſt gequeld heid
Id flatuoſus eſt vapor Ventriculi.
Vrout. Dat is copy van een *onweetend Medicijn*, na dat ik hoor en ſie.
Doct. Die ſtopt *in cerebro ſpirituum moatus*,
Et hos circumagit vi propii conatus
Daar komt *Vertigo* van, die dan *ſijmpathicé*
Superiora roert en *ima ſatis* mee.
Maar *quam eſt providi* in tijds te vigileeren!
Tollamus itaque de *cauſam* deeſer ſeeren,
So volgt *effectus* na. Maakt Manne-moed Mevrou,
't Waar onvermeeſterlijk dat my vermeeſteren ſou.
Met deeſe reegelen beſweer ik u geſondheid.
Walgt voor het ſwelgen niet; dat bitterſt in de mond leit,
Werkt werkkelijxt om 't hart. Ook geeft mijn Recipe
Ver minder Nauſeam, als immer ymands dee.
Sy weeten 't al niet al. Verhaalme eens, waar 't jou ſchort, ben je met een ſpit geſlaagen,
Sonder 't gebraad te proeven, of voelje vlaagen

Door je kronkkeldarm jaagen?
Of hebje het bort, of de rijkke lui 'er fiekte, het Podagra?
Of hebje 't euvel van de gierigaarts, het Chiragra?
Of quelje de Satyr fiekte?
Bonav. 'k Loof altemaal ja,
En weet niet wat het is.
Doct. Voelje ook wel by de Navel eenige draaiwinden?
Barft ook je Koorengaatje wel eens om lofinge te vindē?
Bonav. Ja als ik honger heb, dan fchijnt'er een luis in mijn Maag,
Maar vrienden, dat jy jou's weegs gingt, dat had ik graag.
Vraagende ouders, maakken klappende kinderen,
En al jou fotte vraagpunten kunnen my licht hinderen.
Vrout. Nu fchijnt fijn raferny te minderen,
En dan te meerderen, 'k weet niet, wat ik'er of feggen fal,
Nu gaat het tuffchen beyen, maar flus was hy te mal,
Toen hy my en fijn lieve Kommerijn fo begon te fchel-(den.
Bonav. Wie? ik?
Vrout. Ja, jy.
Bonav. Dat fijn leugens, fo groot als griexe Helden.
En fo feggen genoeg is, fo feg ik, dat gy dikwils rechte brand aan;
Datmen u heeft fien voor Bul achter land gaan;
En de Beul aan u een hand flaan.
Dat gy uw ouders hebt verkoft, en uw vrienden verraân.
So worden leugens met leugens voldaan.
Vrout. Hoorje nu wel Doctor Much aan fijn propooften,
Dat hy uit het weften komt, want de Wijfen quaamen uit 'et Ooften.
De Bolwurm fteekt hem vry fterk.
Leg hier jou Mugge verftand an te werk,
En help hem of in een Serk,
Of weêr by fijn finnen.
Watje beft van tweên kent, moetje eerft beginnen.
Doct. Hoor, brengt hem tot mijnent binnen.
Ik weet raat met hem, om hem te geneefen.

Hy

Hy ſal dertig dagen lang mijn gaſt op Elleborus weeſen.
naav. Loop Mugge Doctor, loop an de Pomp, en haal de klap naje toe.
Een halve ſtuiver Rottekruid quam jou geweldig te goe,
Of anders dertig daagen lang een taaye beuls roe.
B. Hy is het ſpoor heel bijſter. 't Was noodig Peet,
Dat hy met den eerſten tot mijnent wierd beſteed.
Haalt daar Mannen toe by de werkken.
out. Hoe veel?
B. Niet minder als vier Mannen, en dat ſterkke.
out. Ik ſel d'er hier daadlijk mee weeſen, wacht een aamery.
B. 't En mag niet weeſen, de tijd lijd het niet, 'k ben moe ſijn raaſerny. (doen,
Ook moet ik met Doctor Vlieg noch een gemeene viſite
Aan de perſoon van Marten Kapoes, die te noen
In d'Apothekers winkkel aan averechtſe potten is geweeſt te ſlikken. (ken,
Maak dan, dat gy uw uitſinnige Swager komt te beſtrik-
En ſleept hem tot mijnent, daar ſel ik de reſt wel be-
Vaar wel Peetje. (ſchikken.
out. Alſo Heer Doctor Much. Ik ga na de Hapſcheers ſoekken. *binnen.*

SEVENDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.)

nav. NU ſchijn ik alleen te ſijn. Mijn Schoonmoêr is weg, en die kloekke
Doctor Much is binnen, die wel een Meugveul en Sotoor geleek. (bleek,
Ook had hy niet booven Mugge verſtand, ſo uiterlijk
En door ſijn harſſens liep een wakkre ſtreek.
Maar wat of ſ'er mee voorhadden, dat men my diets maakt,

Dat ik krank en uitsinnig was geraakt;
Daar ik mijn leeven van krankheid noch uitsinnigheid
heb geweeten.
Ik sie en word gesien, en eet met lui die eeten,
Ik spreek en krijg antwoord, en doe wat'er moet gedaan
sijn.
En noch seitmen, raas ik; maar daar kan niet aan sijn,
Of ik moet een nieuwe Man in de Maan sijn.
Ik maak dan gissing, dat die twee lieve personaadjen
allebei
Self reutelen, en my echter gaaren na Leyen stuurden,
om van de Kei
Gesneên te worden, die ik heur in de kruin hoor ram-
melen.
Maar waar toe sta ik hier te sammelen,
Ik mag naar huis gaan, na mijn Kommerijn. Maar sacht,
Daar brand men hoorens. Ik heb de Rok niet, daar sy na
wacht.
By Moy-Aaltje is mijn Credit meê uit. Somma som-
marom,
Ik ben'er gepotst. En als het dan weesen moet, so geef
ik'er niet een haar om,
En sel hier de nacht over op mijn Wijfs drempel gaan
leggen,
En so 'k niet slaapen kan, so sal ik tot mijn vertroosting
seggen:
Toen ik eens een Vryer was, kusten ik 's nachts de klop-
per van mijn Kommerijns deur,
En dat maakte my in de Liefde gesond; ten minsten ik
hield'et t'er veur.
En nu ik Man en met haer getrouwt ben, soen ik haar
drempel, en moet mal sijn.
En dat sal so veel by haar werkken, dat ik'er, al eer ik het
weet, in sal sijn.
Doch so ik'er niet in raak, so sal de Kaart vals sijn.
binnen.

VYF-

VYFDE HANDELING.

Eerste TOONEEL.

Slokker.

IK heb daar gaan doolen de Stad op en neêr,
En ik vind mijn Meester noch om hent noch om veer.
Ik sie gins en weer,
Als een blind Paard in de wind is gewent,
Dan ik hoor, noch ik sie hem hier nergens ontrent.
Of hy noch wel in't Hoerhuis sou weesen benart?
Dat vrees ik by me soolen, my word al bang aan 't hart.
Hy meende haar een part
Van een buit te onthaalen.
Maar dat hy self slechts de botter niet moet betaalen,
Nu ik mag hier wat gaan dwaalen,
En sijn komste verbeyen,
Dat ik op hem wachten sou, beval hy my in't scheyen,
Dat wil ik nu ook doen, en vertoeven hem geduldig
Tot dat hy komt, gelijk een goed knecht is schuldig,
Die sijns Heeren doen versorgt dat men niet laat vernielen.
Dan de meeste Knechts sijn gemeenlijk sulkke Fielen,
Licht de Meester eens de hielen,
Strax stellense de wantery. (by.
Daar voor krijgen sy dan weêr slaagen, dat past'er weêr
Dus is 't best, dat ik my vly
Tot het geen my den Baas heeft geheeten,
So derf ik niet ploegen noch worden gesmeeten.
Nu wil ik ondertusschen noch een straatjen om gaan, daar ik noch niet ben geweest.

TWEEDE TOONEEL.

Vroutje. Kakkerlak. Sjappert en Manshart. met noch twee Hapſcheers.

Vrout. IK gebie u nu maar te ſijn ſtout en onbedeeſt,
En dat gy niet en vreeſt
Voor ſijn qualijk ſpreekken of driegen,
En paſt, dat gy hem ſo gewis neemt, dat het niet mach liegen,
Of hy ſou u ontvliegen;
Daarom bind hem wel vaſt,
En krijght gy ergens op uw ribben, of voor uw ſcheenen een taſt,
Dat gy daar niet veul op en paſt,
Of 't is altemaal om niet.

Sjapp. Juffrou, we ſellender mee leeven, als de Duivel met een qua Griet.

Mansh. Nou het de Schout belaſt het, ſel ik'er op invloyen, dat het wel een Boere Kermis hiet.
Sjappertje, 's jap hem nou ereis een wakkre keep in ſen wangen.

Sjapp. Ja maar Manshart, ſou jy dan wel voor my willen hangen?

Vrout. Men ſal't 'er ſo duur niet wedden, ſo hy hem licht laat vangen.

Mansh. Ik heb en ik hiet Manshart, Juffrou, daarom ſcheelt het my niet.
Wy ſtaan wel met de Beul, daarom neemt hy 't ſo naau aan onſe zy niet.

Vrout. Wel waar of hy is? kijk eens om, of j' hem nergens hier by ſiet.
My dunkt, dat hy als een banjer Heer daar recht op ons an komt wanderen.

DERDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.) Vroutje. Kakkerlak. Sjappert. en Manshart. met noch twee Hapſcheers.

Bonav. GOeden dag Mama, waar wilt gy heen met malkanderen.
Wilje ſo wat gaan ſpanceeren in 't Voorhoud, of buiten in 't groen? (doen?
Vrout. Wel hoe vaarenwe Bonavontuur, hoe is het nu te
Dat gy noch eeven koen
My teegen komt ſo verdrietig? (tig?
Bonav. Waarom Mama lief? acht gy mijn boodſchap ſo nie-
Dat gy ſo ſtracx deur moet, dat ben ik ongewoon.
Hoe na ſijt gy om te helpen roeyen, of by onſe Matante
Die gy ſelf in perſoon (ontboôn,
So haaſtig moet ſpreekken.
Vrout. Neen, ik kom om niemand, dan om u hier aange-
Om u over uw quâ gebreekken (ſtreekken,
Na behooren wat te kaſtyen.
Bonav. Heb ik dan iet gedaan, datmen niet hoort te lyen?
Dat ſal ik wel myen.
Lieve ſegt my, wat is't?
Vrout. Denk dat by u ſelven, of gy dat niet en giſt,
En of gy dat ook niet en wiſt,
Dat gy flus ſo hebt geraaſt,
En maakte my met uw dreigementen ſo verbaaſt,
Dat ik wel haaſt
Sou gevallen hebben in een beroerte.
Bonav. Ik denk, dat gy uit roeyen geweeſt bent by de Kandeelpot, en dat gy nu wilt jokken en boerten,
Met my of met een ander, die u mocht koomen teegen.
Vrout. Nu ſpreekje noch wat ſchik, maar flus was't heel t'on-
Toen gy my onderweegen (deegen,
Woud ſmijten en ſlaan.

Bonav. Heeft u iemand ſmijten willen? dat heb ik niet gedaan.
Ik kom dus eerſt recht by u gaan,
Daarom Mama gy dwaalt.
Vrout. Sou ik noch dwaalen, dat u Schelm de Drie-bien (haalt,
Is 't by u noch gefaalt,
Dat ik heb gehoort en geſien?
Dat gy uw Wijf en my uit de weeg deed vliên,
En ſoud ons miſſchien
De leeden hebben gaan ſloopen,
Hadden wy u niet met'er haaſt ontloopen.
En dat ſult gy noch bekoopen,
Ken ik mijn ſaakken ſlechts beleggen.
Bonav. Dat's lijkkewel geloogen Mama, en al die't ſeggen.
Heb ik u van daag gehoort of geſien, behalven by de Sooor, ſo moet my de moord ſlaan.
Vrout. Ik wil u quaadaardigen Schelm niet meer te woord ſtaan,
't Sa maats, wilt'er mee voortgaan,
En bint hem handen en voeten,
En brengt hem t' huis.
Bonav. Wat duikker mag my hier ontmoeten!
Dat ik ſel moeten boeten
Een ſaak, waar aan ik niet ben ſchuldig.
Vrout. Ik ſeg, gaat'er mee deur, al tiert hy wat onverduldig.
Mansh. De Vent is te groot, ik heb'er niet veel bex op.
Vrout. Hy is raaſende dol, hoe ſtaat nu deeſe gex-kop.
Sjapp. Vat hem Manshart, voer hem na Markken, daar is niet veul drex op.
Sy ſchieten geſamentlijk toe. Geefje gevangen.
Vrout. Nou ſel hy den dans niet ontſpringen. Kakkerlak, ſpoei u en volg my terſtond.
Kakk. Wel aan Juffrouw.
Bonav. O Heemel! wat gaat dit hier bont,
Ik ben kloek en geſond,
En heb niet met alle bedreeven.

Kakk. So ſal men u leeren braſſen en uw makker niet te geeven.
Nu bennewe weêr eeven.
En dat is leer om leer.
So u die Peeren monden, ſo komt morgen weêr;
En laat my weêr als een Hondsvot ſtaan kijkken voor de deuren.
Bonav. Gy eerlooſe Kakkerlak, mocht het my (by gans macht) gebeuren,
Ik ſou u ſchobbejak verſcheuren,
En verſlinden met mijn tanden.
Kakk. Maakt niet te veel hier te kaakkelen, of gy maakt'et noch bet van ſchanden;
Ik ſal u met mijn handen
En vuiſten te keer gaan.
Bonav. O gy vroome Borgers, wilt my doch helpen deeſe Schelmen weêrſtaan.
Sy koomen my neêrſlaan
Met kracht en gewelt.

VIERDE TOONEEL.

Slokker. Bonavontuur (de verdoolde.) Vroutje. Kakkerlak. Manshart en Sjappert, met noch twee Hapſcheers.

Slokk. WAt droes is daar, die daar roept ſo ontſteldt?
Daar is'er een beknelt,
Na ik kan ſien.
Och vader, daar willenſe met mijn Meeſter op de bien!
Dat ſal nimmermeer geſchiên
In Slokkers preſentſy.
Bona. Och Burgers en vrienden, is hier niemand ontrent by,
Die ongeſchent my
Hier van dees boeven verloſte?
Slokk. Ja 't byget Meeſter, al ſou 't mijn leeven koſten,

So

So ſal ik u helpen, of de Hel ſalder om beeven.
Flux gy Schelmen laat ſtaan, of hebt het end van uw leeven.
Wat heeft deeſe Man bedreeven,
Dat gy hem gaat ſlaan?
Mag hier dan een vreemd Man niet langs ſtraat gaan?
Flux ſeg ik u laat ſtaan,
En pakt u uit de oogen.

Bonav. O mijn vriend, wie gy ſijt, ik bid u, wilt toch poogen,
Dat ik niet heb te gedoogen
Het ongelijk dat gy ſiet.

Slokk. Ik ſal u voorſeekker helpen, en loſſen uit het verdriet,
Dat die Rabaawen hier niet
Lang meer ſullen vertoeven.
Gy Straatſchenders, gy Moorders, dat u het Rad moet bedroeven,
Weg gy vervloekte boeven.

Sjapp. Datje de Droes haal voor die taſt.

Mansb. Daar feeter ik jou weer veur na je gat, jou beſukte bangebaſt.

Slokk. Dat's of gepaareert. Schuurme nou flux je quaſt.
En pakje van hier met je ſtukken.

Kakk. Is dat ſlaan, by gans felten, daar is mijn been aan ſtukken.
Hier raak ik op krukken,
Of een arm of een been weêr lam.
O dood! waar ik nu weer, daar ik van heer quam.
Deeſe Man is te ſeer gram,
Die ons hier komt beperſſen.
Dat ik niet te bloo was, ik ſmeet hem voor ſijn herſſen,
Maar nu moet ik eerſt t'huis gaan, mijn couragie en geweer haalen.

Bonav tegen Kakkerlak. Gy verraader en bedrieger, wilt gy hier noch langer draalen,
So ſal ik u betaalen

Het

Het nieuw met het oud.
Gaat weg, deur, terstond, eer het u beroud.
En spreekt hier niet te bout,
Of mijn vuisten die wankken.

Vrout. Kakk. en Hapſ. binnen.

VYFDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde.) Slokker.

Bonav. O Jongeling, ik moet u daar eeuwig voor bedankken,
Dat gy my arme krankke,
Stond so troulijk by.
Slokk. Ygo Meester, gy waart daar al dapper in de ly,
Had gy toen terstond my
Niet tot uw hulp gekreegen.
Bonav. Ik was inder waarheid daar al seer verleegen;
Sy hadden my onderweegen
Noch wel in't waater gaan dompen.
Slokk. Ik seid u wel Meester, in plaats dat gy meende de Hoeren te mompen,
Datse u met klompen
Liever souden op de huit lappen.
Erg moetje weesen, seit men, wilje kuit tappen.
Die 'et wil ontsnappen,
Met het gelach op den tril,
Die moet noch looser sijn.
Bonav. Wat segt gy daar?
Slokk. Dat swijg ik weêr stil,
En doe Heer en Meester al uw wil,
Segt my maar u welbehaagen.
Bona. Maar waarom heet gy my Meester? dat woud ik wel (vraagen.
Want ik sag u van al mijn daagen
Noit, dan nu met'er haast.
Slokk. Gy kent me wel Meester, maar je bent noch wat verbaast,

Van deese schelmse Rabaawen, die u wilden schennen.
Bonav. Had ik u meer gesien, ik sou u noch wel kennen.
Ik ben so verbaast van dat gevecht niet.
Slokk. Benje dan dronkken Meester, kenje jou eigen knecht niet?
Ik bid dat gy eens recht siet,
Ik ben u driejaarige huurling, en knecht die u diend.
Bonav. Gy sijt mijn knecht, noch mijn huurling niet, dan gy sijt lijkewel mijn vriend.
Om dat gy hun so troulik voor my gingt te keer.
Slokk. Ik ben toch uw dienaar Meester, en gy sijt mijn Heer,
Nu dut gy al weer,
't En sy gy met my spot.
Bonav. Seekker Jongman gy doolt,
Slokk. Ja, waar ik so sot,
So diend ik wel in 't schot:
Maar wilt gy so op mijn zy praaten,
Dat gy my op die voet slechts wilt los en uit mijn dienst vry laaten,
Het sal my koomen te baaten,
So gy my daar meede in deesen stilt.
Bonav. Vry segt gy? ik geef u so vry, als gy selve weesen wilt,
En wat ik t'uwen beste vermach, word'er noch by geschreeven.
Slokk. Laat gy my seekker los Meester?
Bonav. Wel ja, ik heb jou goet dienstvry en huurlos te geeven,
Want met my te leeven
Sijd gy niet gedwongen.
Slokk. Ben ik dan dienstvry en huurlos? Hei! fris dan opgesongen,
Nu ik het Knechtschap ben ontsprongen,
Dat van elk so veracht is.
Bonav. Ja gy, van my, voor so veel in mijn macht is.
Dan Jongeling uw gedacht is,

Dunkt my, te seer verdwaalt.
Ik ben uw Heer niet.
Slokk. Woud gy my dat diets maakken Meester, so was de kans gefaalt.
Maar eer gy uw woord thans herhaalt,
So maakt gy my immers huurlos en vry van als?
Bonav. Ja, ik laat u huurlos, niet een jaar meer verbonden, en vry van uw hals,
Dat is immers geen Wals,
Gaat vry daar 't u lust en belieft.
Slokk. Daar dank ikje veur, mijn lieve Meester, die my so rustig gerieft.
So licht als een Kieft
Mach ik nu vry op droog staan.
Nu ben ik mijn eigen Heer, los en vry: hei! geen See mach my nu te hoog gaan;
Evenwel sal ik noch overboog staan,
Om u te dienen vol trouwen.
Bonav. Dat hoeft gy niet te doen, want gy sijt in my niet gehouwen,
Dan ik heb u dienst moogen aanschouwen,
Als gy my hulp met'er daad bracht.
Slokk. Dat 's niet Baas. Maar ik bidje, datje hier wat op de straat wacht.
Ik sal uit al mijn macht
Na de Herberg ras gaan taalen
Om u al uw goed en Tas te gaan haalen,
So mach ik pas gaan dwaalen
Vry en licht over 't Veld.
Bonav. Wat wilt gy gaan haalen segt gy?
Wat? je Tas met geld,
Die heb ik daar ergens beknelt
In een hoek van 't Logijs.
Bonav. Ele man houd uw rust, gy sijt seekker niet wijs,
Laat ons na mijn advijs,
Liever saamen te Wijn of te Bier gaan.

Slokk.

Slokk. Daar hebje't niet Meester, dat sou mijn al te dier staan,
Ik sal flux van hier gaan,
En de Tas met geld by de bak krijgen.
Bonav. Gy bent het spoor bijster fijnman, wilt doch met gemak swijgen,
Of gy soud strax krijgen
Leedweesen van dat feit.
Slokk. Ja, moi weer Meester, gy hebt my al vry geseid,
Ik ben met u bescheid
Te lijdig wel te vreên.
Gy soud wel knap weêr aarselen, maar daar toe seg ik neen.
Daar mee gaan ik heen,
Wilt hier een Amery, of Paternoster lang blijven. *bin.*

SESDE TOONEEL.

Bonavontuur (de verdoolde)

Bonav. WEl wat Droes sou deese Keerel wel bedrijven?
Sou my 't geluk wel gerijven
Dat ik hier noch aan een buit raakte?
My dunkt, dat hy 't by sijn beste vijf sinnen uitkaakte,
Dat hy my 't geld wil haalen en self ken ik de Man niet.
Hy moet denk ik een Meester hebben, daar hy my voor ansiet.
Dan het gaat hoe 't gaat, ik en kan niet
By die Tas met geld verkort sijn.
Brengt hy 't geld, so hy seit, aan my sal geen schort sijn;
Want hy selve port mijn,
En seit, dat ik 't sal opsteekken;
Krijg ik dan noch geld toe, so mag ik van geluk spreekkẽ,
Dat ik die knecht heb bekeekken,
Die my helpt aan een plonder.
Ik seg voorwaar, dit jaar is een jaar van wonder.
D' een drukt my t'onder;

En d'ander wil my met geweld vangen.
Een derde heet my Meester, en wil my een Tas met geld langen.
In't kort, 't sijn seldsaame veldsangen,
Die my hier teegen stroomen.
Het werkje staat my so nieuwlijk voor, soud ik ook wel onderweegen droomen?
Of sou alles noch wel te deegen koomen?
Dat ik in't geld quam te rammelen.
Waar of hy nu blijft, hy sou immers niet lang sammelen,
Dit sammelen maakt mijn herssens weêr verdomt.
Lijkwel sel ik hier so lang gaan wachten, tot dat hy komt.

EVENDE TOONEEL.

Bonavontuur (*de vernoemde.*) *Bonavontuur* (*de verdoolde.*)

B. *de vern.* IK en kan mijn Knecht immers niewers betrachten.
Nochtans had hy geseid, dat hy my hier sou wachten,
Daarom sou ik achten,
Dat hy niet verre van dien sweeft.
Ik moet deese Man eens vraagen, of hy hem niet gesien heeft.
Goeden dag goede vriend, ik sie u hier aan deese zy staan,
Heeft uwer lieden hier niet een vreemd Knecht sien verby gaan?
Hy sou hier na my staan
Een poosje wachten, had hy my belooft,
't Is so een kort baasje, met een groot hoofd.
Hy heeft sich self van my gerooft,
En ik kan hem niet weêr vinden.
B. *de verd.* Hier was 'er terstond een die gink straks daar binnen.
Hebt gy met hem iets in uw sinnen?
Siet daar, daar komt hy recht an.

B.de verd. Ja, ja, hier komt hy, dit's de selve knecht, Man.
Ik bedank u vriend voor d' aanwijsing, want mijn hert dat was'er om beklemt.

ACHTSTE TOONEEL.

Slokker. Bonavontuur (de vernoemde.) Bonavontuur (de verdoolde.)

Slokk. tegen B. de vern. Hou Meester, daar is jou sakje met uw pakje, met je vuile bemorbumt hemd.
Ik bidje neemt het an. En daar mee bedank ik u seer,
Dat gy my geweest hebt een sachtmoedig en goedertieren Heer,
En daarom wil ik u weêr
Getrouw sijn al mijn leeven,
Alhoewel gy my van mijn driejaarige huur los en vry hebt gegeeven,
Daar is niet aan bedreeven;
Gy sult het sijn en blijven de beloover.

B.de vern. Wel Slokker, hoe is 't met u, wat komt u over?
Maakt het niet groover.
Hoe, sou ik u van uw drie-jaarige dienst vry laaten?

Slokk. Ja gy Meester. Of hoe na souje nu als party praaten?
Dat sou ik voor my haaten.
Maar 't is lijkwel waarachtig,
Om dat ik de weldaad sou weesen gedachtig,
Dat ik u flus so krachtig
Heb verlost, uit de handen
Van die schelmse Rabaawen, die u wouden met schandē
Als een Dief kneevelen in haar banden,
En in 't donkker gat gaan jaagen.

B.de vern. Dat 's niet waar, gy deugniet, ik weet van geen plaagen,
Rokkent gy om slaagen
Met uw vieleinig liegen?

Slokk.

Slokk. 't En ſijn geen loogens, die ik ſpreek, al wilt gy my bedriegen,
Ik ſal u niet ontvliegen,
Maar wel dienen om loon.
Doch, altoos ik benje knecht niet meer, ik ben vry.
B.de vern. Jaje, ſo vry als het Kerkhof van de doôn.
Ei ſiet doch eens hoe ſchoon
Weet hy op te pronkken ſijn ſchalkke kuuren.
Ik en heb u niet geſien in twee of drie uuren,
Wat ſegt gy dan, dat gy my van iemand hebt verloſt?
Slokk. Segje dan, dat ik de Hapſcheers niet heb van je lijf geboſt?
't Had ſeekker jou Heerſchops hals gekoſt,
Had ik'er niet teegen gevloogen.
B.de vern. Ik ſegje, ſnoer je bakhuis, wie geefrje wat vande loogen?
Gy hebt my niemand onttoogen,
Want ik kom nu eerſt by u gaan.
Slokk. Holla! dan benje mijn Meeſter niet, ſie daar, daar ſie ik hem ſtaan.
Wilt mijn geſprek in de beſte vow ſlaan,
Ik had een onrechte veur.
B.de vern. Hier, ſeg ik, gy Rabaaut.
Slokk. Ja, ja, ik ga deur.

Slokker teegen Bonavontuur (de verdoolde.)

Ygo Meeſter! ik was in 't getreur
Daar ſchier te pas gebleeven,
Want ik ſag die Man voor u an, en had hem ſchier de Tas gegeeven,
So had gy my ras gedreeven
In 't Knol-land om te ploegen.
B.de verd. Neen, neen, ik ben ſo quaad niet, ik laat my licht vernoegen.
Mijn Conſcientie ſou wroegen,
Strafte ik u meer als gy verdiend.
Sal ik nu niet de Tas hebben?

Slokk. Ja je, en dat altemaal, maar alle ding goed vriend,
Op conditie, dat gy 't mient,
Dat gy my vry en los ontbind.
B.de verd. Ja 'k voorſeekker.
B.de vern. Wel wat of deeſe Bok hier begint?
tegen Slok. Wel Jorden, benje bylo blind?
Wat ſalder uit dat ſpel broên?
Wel wat of deeſe Man met onſe Tas met geld ſel doen?
Of hebt gy noch een Knecht van doen,
Die 't u te vooren ſal draagen?
Slokk. Gy ſijt immer mijn Meeſter niet, dat heb ik u ſtrax weeſen vraagen.
Ho! 't wil hier ſeldſaam daagen.
Help Heemel! wat een wonder;
Hier ſie ik twee Heeren, en elk is mijn Meeſter byſonder.
Den eenen kan ik onder
Den ander niet verſcheyen.
Help Meeſters! hoe gelijk benje malkander onder je beyen.
Ik weet niet waar ik my heen ſal dreyen
Dat ik eindelijk eens kom te recht.
tegen de verd. Heb ik u, Meeſter, flus niet geholpen uit het gevecht?
B.de verd. Ja je?
Slokk. tegen de vern. En ſo ik ben uw Knecht,
So ſegt het in 't openbaar.
B.de vern. En benje niet dunkje?
Slokk. En komt gy niet ſtrax uit dat Hoerhuis van daar?
B.de vern. Ja ik.
Slokk Dat 's immer waar,
Dat ik ſie voor mijn oogen.
Evenwel, ik weet niet recht wie ik mijn dienſt ſal betoogen.
Dan noch moet ik'er na poogen,
Wie hier met my Scheep is gekoomen.

B.de vern.

B. de vern. Ik, malle gek, hoe ſtaaje dus.
Slokk. So moet ik u dan als mijn Heer en Meeſter ſchromen?
Het ſchijnen ſchier droomen,
Die ik hier voor mijn oopen oogen ſie.
Want, ik ſoek mijn Meeſter, en ik vinder twie.
Is het dees of die?
Dat weet ik niet perfect.
Slokk. tegen de verd. Ik bid u vriend, ſo gy met my niet en gekt:
Dat gy my doch vertrekt
Hoe gy werd geheeten.
B. de verd. Ik heet *Bonavontuur ſans Terre.*
Slokk. Dan ſijt gy mijn Meeſter, ik kan anders niet weeten.
Maar ik had my ſchier vermeeten
Te gaan by dien andren.
Wel aan, laat ons wandren,
Nu heb ik 't recht beſcheid.
Slokk. tegen B. de vern. En gy goede Heer, vergeeſt 'et my, heb ik iets reukkeloos tegen u geſeid,
Dat 's my van harten leid.
Nu, ik wenſchje goeden nacht.
B. de vern. Wel Slokker, hoe is 't? hoe benje ſo qualijk bedacht?
Heb ik niet de Scheeps-vracht
Van daag noch voor u betaalt?
Koomen wy niet terſtond uit het Schip? of benje alree verdwaalt?
Hoe ſtaaje dus en maalt?
Of benje dronkken en ſat?
Slokk. Koomen wy ſaamen reiſen?
B. de vern. Ja doen wy niet? heb ik my hier niet eerſt verkleed, eer ik met u in de Stad trad?
Ik denk gy word dol, dat
Gy my nu wilt verlaaten.
Slokk. tegen de verd. Dat 's by mijn ſoolen waar, ja wel maat gy meugt gaan uwer ſtraaten,
Ik hoor wel aan ſijn praaten,

Dat dit is mijn rechte origineele Heer.
Maar in een ding verwonder ik my seer,
Dat gy mee *Bonavontuur sans Terre* heet, dat doet my vervreemen.

B.de vern. Ja, ja slechts, kom gaan we.

Slokk. 't Is verlooren Meester, ik moet 'er al bet na verneemen.
Ik bid u noch eens Heer Bonavontuur, waar zijdy van daan?

B.de verd. Ho! ho! daar had ik u wonder van te verslaan;
Want het is my seldsaam gegaan,
En de saakken sijn my wonderlijk gevallen te vooren.
Ik ben in 's Hertogenbos gewonnen en gebooren,
En mijn Vader heeft my verlooren
Toen men de Keuning onthoofde, onder 't volk, binnen de Stad van Lonnen.

Slokk. Broek Meester! sta by! 't is hier al gewonnen.
Ik hoop wy hebben gevonnen
Daar wy dus veer om treên.
Deese Man lijkt de Copy authentijcq van jou, en is'u so gelijk, al was hy uit uw aansicht gesneên,
En de waarteekkens met een
Heb ik al tot de grond toe gerookken.

B. de vern. Wat segdy? heeft deese Man iemand gesprookken,
Die van mijn Broeder weet te seggen, of hy mach onder de leevende of doôn sijn?

Slokk. Neen Baas, maar dit mocht u Broeder wel self in persoon sijn.
O Heemel! laat het betoon sijn
Door my hier doch aangeweesen.

B.de vern. Dat mocht werentig wel. De Fortuin wil ons byweesen.
En dan sult gy vry weesen,
So gy dat ondervind.

Slokk. Daar over ben ik wel te moe.

Dat's

Dat's dan werk. Hoor hier eens Bonavontuur!

Bonav. (*de verd.*) *Bonav*, (*de vern.*) *antwoorden alle bei.*

Wat is 'er?

okk. Een van beide wil ik maar, ik spreek jou alle bei niet toe.

Ik weet seekker schier niet, hoe

Dat ik dit best sal kunnen klaaren.

Ben jy, of jy, of jy, of jy, of jy, of jy, of wie van jou beyen is van daag met my koomen vaaren?

de vern. Ik.

de verd. Ik niet.

okk. tegen de verd. So meen ik u dan, die my niet en kent.

de verd. Dat ben ik.

okk. Ik bid u dan, seg my eens, benje een rechtschape vent,

Wat gy voor een Heerschop bent,

Indienje my acht voor uw vriend.

de verd. Sou ik dat niet doen, gy hebt het wel dubbel aan my verdiend.

Daarom, so gy 't in 't errenst miend,

Ik sal 't u wel met Hollandse woorden in 't kort vertellen

Al schijnt mijn tong noch na 't Brabants te hellen.

Ik ben in 's Hertoogenbos gebooren, van waar mijn Vader met eenige gesellen

Van sijn Guarnisoen, na Engeland trok, toen het altemaal

Daar Cromwelde, en Parlemente tot het staal,

Dat door Koning Karels hals klonk, toe; toen Duits en Waal,

En al de weereld sag, hoe onwettig die Engelse haar wettige Koning hebben onthalsen durven;

Toen is mijn Vader in dat gedrang, by ongeluk, van my geswurven.

Waar over mijn lieve Vader t'huis komende, helaas! van hartseer is gesturven.

My kreeg men by de lurven,

En beſtelde my by een rijk Koopman ſonder kindren,
Die voede my heerlijk op, want het mogt hem niet hindren,
En brogt my van gindren
Alhier in deeſe Steede.
Stervende, beſprak hy my uit ſijn goedren, gereed en ongereedo,
Een loutre erffenis, daar ik my rijklijk mee kan geneeren.
Dus ben ik hier in 's Gravenhaage gekoomen, en heb een Vrou van eeren,
En mijn Kinderkens vermeeren;
So dat ik na Engeland niet weer en taal.

B.de vern. Wat was uw Vader voor een Man?

B.de verd. Mijn Vader was een Gaskonſe Waal.
Die had een Duitſe Vrou, 's Hertogenbos woonachtig.

B.de vern. Is't moogelijk? ſo was de mijne mee waarachtig.
Maar ſijd gy niet gedachtig,
Hoe uw Vader ſijn naam beroemde?

B.de verd. Henry, Soon van Bonavontuur ſans Terre, daar men my als na mijn Grootvader ook Bonavontuur na noemde.
Of ik mijn geſlacht al veel verbloemde,
Daar hebt gy den rechten ſin.

Slokk. Van vreugde weet ik ſchier niet waar ik bin,
Mieſter, Mieſtertje ſeg ik, ik bevin,
Dat deeſe Man is uw rechte lieve Broeder.

B.de vern. O Heemel! maakt ons doch in de ſaakke vroeder.
Segt my, hoe heeten uw Moeder,
Daar gy af ſijt gebooren?

B.de verd. Levijntje Roemers,

B.de vern. So ſijt gy mijn Broeder, waard en uitverkooren,
Daar ik na heb gaan ſpooren,
Over veel en verſcheide perkken.

B.de verd.

B. de verd. Soud gy mijn Broêr ſijn?
B. de vern. Ja, na dat ik kan bemerkken
Aan al uw woorden en werkken,
Die gy voor den dag brengt.
Ei lieve ſeg my doch, ſo gy mijn vraagen gehengt,
Of u niet en gedenkt,
Of uw Moeder en Vader
Ook meer kinderen hadden?
B. de verd. Ja, noch een Soontje, daar hebdy ſe allegader,
Van de Suſters en Broeders die ik heb gehad.
B. de vern. Maar dat ander Soontje, hoe groot was dat?
Was 'et ouwer als gy, of was'et jonger van aart?
B. de verd. Neen, 't was met my op eene uure gelijk gebaart,
So my van mijn vrienden wierde verklaart,
Toen ik ſo wat begon te ouwen.
B. de vern. Maar lieve, hebt gy ſijn Naam niet onthouwen?
B. de verd. Ja ik ter goeder trouwen.
Maar om dat gy meent te ſijn
Mijn tweeling en rechte Broêr, ſo ſegt eerſt tegen mijn,
Hoe uw naam is, daar ſal ik het wel aan weeten.
B. de vern. Mijn naam is *Bonavontuur ſans Terre.*
B. de verd. So ben ik ſelf ook geheeten.
Maar mijn Broeders naam was *Innocent*, daarom is dat niet.
B. de vern. Heeten hy *Innocent?* ſo, ſo, dan hebt gy my genoeg bedied.
Gy ſijt waarachtig mijn Broeder, daar ik altoos om gedocht heb.
Weeſt dan welkom Mon Frere, daar ik ſo lang na geſocht heb.
Ik ben die ſelve *Innocent*, uw Broeder van natuuren,
Mijn hart ſpringt van vreugde, ik hoop het lang ſal duuren,
Om dat ik tot deeſer uuren
U noch perſoonlijk mach beſien.

 B. *de verd.*

B.de verd. Maar doolje niet mijn vriend ; hoe kan dat geschiên?
Want mijn Broeder heet Innocent, en gy heet immers Bonavontuur.
B.de vern. Dat is so by gekoomen, als gy vermaande flusjes voor een vierendeel uur.
Want de tijding quam uit de Engelsche steeden!,
Dat gy met onsen Vader Henry beide waart overleeden,
Daar op deed men my, met beraad van Meuyen en Oomen,
Daadelijk vernoemen, en men noemde my Bonavontuur, ter liefde van uw naam, om datse van de vroome
Bonavontuur, onse Grootvader, was gekoomen,
Dat een Man was vol eeren.
B.de verd. Dat mag wel waar weesen, nu al de merkken akkordeeren,
Sijt gy dan mijn Broeder, sijt welkom, en komt in huis.
Slokk. Hei! hier hebben wy de Man, nu vrees ik voor geen kruis.
Nu ga ik vry en vrank t'huis,
En sal niet meer slaaven.
Wat segje nou Meester? sijn wy nou niet so rijk als Graaven?
O gelukkig Haagje, spijt de gelukkige Haaven
Van het gelukkig opgekoomen Amsterdam,
Daar ik hier nochtans teegen mijn dank binnen quam,
Dan noch ben ik bly, dat ik de verloore buit vernam.
Nu is'er niemand rijkker.
Maar van mijn leeven sag ik noit menschen gelijkker
In de heele Weereld, dan deese twee doen.
B.de vern. Hy gelijkt my toch wel, maar na ik kan bevroên,
My dunkt, dat ik dat fatsoen
Wel in een spiegel heb gekeekken.
Slokk. So wel hebt gy malkanderen van jongs op geleekken.
Ik heb u Minnemoêr hooren spreekken;

Dat

Dat ſy u beiden
Op haar ſchoot, aan haar borſten, niet kon onderſcheiden,
So denk ik dat gy heeden ook ſijt gevaaren.
de vern. Ja, dat 's al over Broeder, laat nu alle beſwaaren.
Wy ſullen ſaamen vaaren
Na 's Hertogenbos, ons Vaderland,
Daar is genoeg ten beſten.
de verd. Dat wil ik doen, Broeder, na uw verſtand,
So mag ik met een drieling op de hand,
Noch eens met mijn vrienden bly ſijn.
kk. Maar gedenkt u wel Meeſter, gy hebt geſeir, ik ſou vry ſijn,
Als gy uw Broeders byſijn
Soud hebben met ſoekken verkreegen.
de verd. Ja, lieve Broeder, geeft hem vry van mijnent weegen,
So mach hy ter deegen
Ons by andere lui weeten dank.
de vern. Loop dan heen Slokker, ik geef u vry al uw leeven lank.
Maar maakt eerſt uw gank
Met ons naar huis te keeren.
kk. Wel aan Meeſter, heb dank.
Waar benje nu Roem-ſteekkers, met jou twee Heeren en twee Knechten,
Die twee Bonavontuuren, met'er twee Knechts, weeten wat anders uit te rechten.
Dat is recht *Dubbel en Enkkel.* Elk leek een *Dubbel* Man,
En is doch maar *Enkkel*, als men hem recht ſiet an.
Maar gy twee Gelijkke, daar ik my niet genoeg over kruiſſen kan,
So gy niet by ekaar blijft, als de Meer en haar Veulen,
Maar weer t'ſoek raakt door een ſlag van de Meulen,
So kenje, om elkaar weer te vinnen, hier weêr voor ſo een Iemand en Niemand, of *Dubbel* en *Enkkel* koomen ſpeulen.

B. de verd.

B. de verd. Hoort toch Knaap, wat ik op u wel sou begeeren.
Dat gy voor deese Juffrouwen en Heeren
Sult omroepen over al,
Dat men morgen al mijn huisraad verkoopen sal,
Ossen en Paarden van Stal,
Also 't is gestelt,
Al dat ik heb, tot mijn Wijf incluis, die is mee veil om geld.
Ik wil terstond vertrekken, dat heb ik in mijn sinnen.
Kom Frater, laatewe ons gaan verheugen hier binnen,
En gy Slokker sult ons daar vinnen,
Daar gaan wy voort veur heen.

Slokk. Ik sal 't hier wel beschikken, ga jy maar deur treên,
Maar uw goed, so ik na mijn keur meen,
Sal niet bijster veel gelden.
Daar men de Kleeren gaat verhoeren, daar gebeurt het heel selden,
Dat het Huisraad veel waard is; maar het heeft al een losse bom.

Slokker roepende.

Hoort gy reine Maagden, Heeren en Kooplieden, is'er iemand: die Imboel wil koopen, die kom
Morgen ten neegen uuren, sal men hier elk goe koop geeven.
Daar mee sel ik de vriendjes verwachten, en mijn selven op de loop geeven,
Terwijl ik u allegader wensch goeden nacht.
Is het Spul wat koddig geweest, wy hebbender saamen om gelacht.
Elk onthou tot sijn leering, dat hy van avond heeft gehoort.
En daar ik 't al in besluit,

d'Een seg het den ander voort.

NOTA.

Fol. 61. op de 2. regel, lees, *Slokker*. Gaat weg
Fol. 63. op de 25. regel, lees, *Slokker*. Wat? &c.